

گام به گام عربی دوازدهم انسانی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى عَلِيٍّ وَعَلٰى اٰلِ عَلِيٍّ وَعَلٰى قُرْبَتِهِمْ

عربی، زبان قرآن (۳)

رشته ادبیات و علوم انسانی

پایه دوازدهم

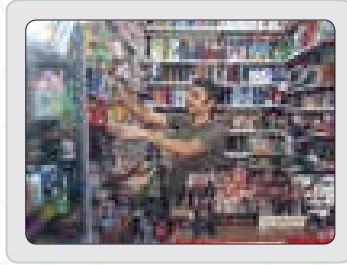
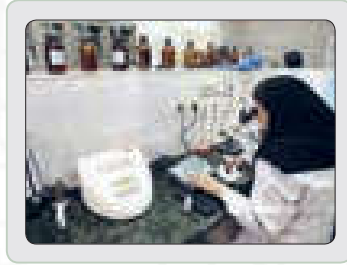
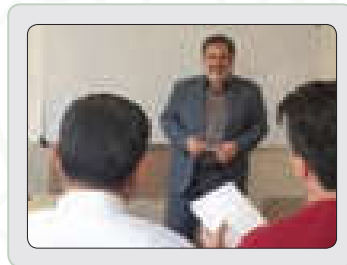
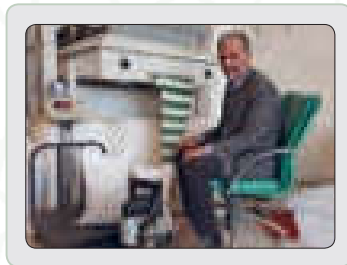
دوره دوم متوسطه

تهیه و تدوین
مهندس حسین خلیلی
بهار ۹۹

عربی دوازدهم

۱

الذرس الأول

قِيمَةُ كُلِّ امْرِئٍ مَا يُخْسِنُهُ.

أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

ارزش هر انسانی به آن چیزی است که آن را به خوبی انجام می دهد.

تهیه و تدوین
مهندس حسین خلیلی

الْمُعْجَم

«جمع: الأَعْصَابُ»
 أَلْعَظْمُ : استخوان «جمع: أَلْعِظَامُ»
 أَللَّحْمُ : گوشت «جمع: أَللُّحُومُ»
 أَلنُّحَاسُ : مس

أَلدَّاءُ : بیماری
 = أَلْمَرَضُ ≠ أَلشِّفَاءُ ، أَلصِّحَّةُ
 زَعَمَ : گمان کرد
 سَوَى : جُز
 أَلطَّيْنُ ، أَلطَّيْنَةُ : گِل ، سرشت
 أَلعَصَبُ : پی ، عصب

أَلنَّطَوِيُّ : به هم پیچیده شد
 (مضارع: يَنْطَوِي)
 أَلْبَصَرَ : نگاه کرد
 أَلبَدَلُ : جانشین «جمع: أَلأَبْدَالُ»
 أَلجَزْمُ : پیکر «جمع: أَلأَجْرَامُ»
 أَلحَدِيدُ : آهن

x ✓

عَيْنِ الصَّحِيحِ وَالْخَطَأِ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

.....

- ١- دَوَاؤُنَا فِينَا وَ نَحْنُ نَنْظُرُ إِلَيْهِ، وَ دَاوْنَا مِنَّا وَ نَحْنُ نَشْعُرُ بِهِ.
- ٢- أَلْفَخْرُ لِلْعَقْلِ وَ أَلْحَيَاءِ وَ أَلْعَفَافِ وَ أَلأَدَبِ.
- ٣- خُلِقَ أَلْإِنْسَانُ مِنْ طَيِّبَةٍ وَ هُوَ لَحْمٌ وَ عَظْمٌ وَ عَصَبٌ.
- ٤- قِيَمَةُ كُلِّ أَمْرٍ بِأَعْمَالِهِ أَلْحَسَنَةِ.
- ٥- أَلتَّفَاخُرُ بِأَلنَّسَبِ مَحْمُودٌ.
- ٦- أَهْلُ أَلْعِلْمِ أَحْيَاءٌ وَ إِنْ مَاتُوا.

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ (۱): تَرْجِمْ هَاتَيْنِ الْاَيَّتَيْنِ الْكَرِيمَتَيْنِ.

۱- ﴿فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ^۱ وَلَكِنَّكُمْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ الرَّوم : ۵۶

و این روز رستاخیز است ولی شما نمی دانستید

۲- ﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بُنْيَانٌ مَرْصُوصٌ^۲﴾ الصَّف : ۴

همانا خداوند کسانی که در راه او در صف جهاد می‌جنگند دوست دارد، گویی آنها ساختمانهای استوارند

اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ (۲): عَيِّنِ اسْمَ الْحُرُوفِ الْمَشَبَّهَةِ وَ خَبَرَهَا؛ ثُمَّ اذْكَرْ اِعْرَابَهُمَا.

۱- لَيْتَ فَصَلَ الرَّبِيعِ طَوِيلٌ فِي بَلَدِنَا! لِأَنَّ الرَّبِيعَ قَصِيرٌ هُنَا.

اسم لیت و خبر لیت و
منصوب مرفوع
اسم لان و منصوب
خبر لان و مرفوع

۲- كَأَنَّ الْمُشْتَرِيَ مُتَرَدِّدٌ فِي شِرَاءِ الْبِضَاعَةِ؛ وَلَكِنَّ الْبَائِعَ عَازِمٌ عَلَى بَيْعِهَا.

اسم کان و منصوب
خبر کان و مرفوع
اسم لکن و منصوب
خبر لکن و مرفوع

۳- اِنْحَتْ عَنْ مَعْنَى «الْعَصَارَةِ»^۳ فِي الْمُعْجَمِ؛ لَعَلَّ الْكَلِمَةَ مَكْتُوبَةٌ فِيهِ!

اسم لعل و منصوب
خبر لعل و مرفوع

۳- الْعَصَارَةُ: اَبْمِيوه گیری

۲- الْبُنْيَانُ الْمَرْصُوصُ: ساختمان استوار

۱- الْبَعْثُ: رستاخیز

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ (۳): تَرْجِمْ هَذِهِ الْأَحَادِيثَ حَسَبَ قَوَاعِدِ الدَّرْسِ.

ثُمَّ عَيِّنِ اسْمَ لَا النَّافِيَةِ لِلْجِنْسِ وَخَبَرَهَا.

۱- لا خَيْرَ فِي قَوْلٍ إِلَّا مَعَ الْفِعْلِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
هیچ خیری در حرف زدن نیست مگر اینکه با عمل همراه شود

۲- لا جِهَادَ كَجِهَادِ النَّفْسِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
هیچ جهادی مانند جهاد با نفس نیست

۳- لا لِبَاسٍ أَجْمَلُ مِنَ الْعَافِيَةِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
هیچ لباسی زیباتر از سلامتی نیست

۴- لا فَقْرَ كَالْجَهْلِ وَلَا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
هیچ فقری مانند نادانی نیست و هیچ میراثی مانند ادب

۵- لا سَوْءَ أَسْوَأَ مِنَ الْكَذِبِ. أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ
هیچ بدی ای بدتر از دروغ گویی نیست

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ (۴): اِمْلَأِ الْفَرَاغَ فِي مَا يَلِي، ثُمَّ عَيِّنِ نَوْعَ «لَا» فِيهِ.

۱- ﴿... هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ...﴾ الزُّمَرُ: ۹
آیا کسانی که می دانند و کسانی که نمی دانند برابرند؟

۲- ﴿وَلَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعاً...﴾ يُونُسُ: ۶۵
گفتارشان تو را محزون نکند؛ زیرا ارجمندی، همه برای خداست.

۳- ﴿ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِلْمُتَّقِينَ﴾ الْبَقَرَةُ: ۲
آن کتاب هیچ شک در آن نیست هدایتی برای پرهیزگاران است.

۴- ﴿لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ...﴾ الْبَقَرَةُ: ۲۵۶
هیچ اجباری در دین نیست.

۵- لا تُطْعَمُوا الْمَسَاكِينَ مِمَّا لَا تَأْكُلُونَ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
به فقرا از آنچه نمی خورید غذا ندهید.

۱- ما يلي: آنچه می آید ۲- الرُّب: شک

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

التَّمارين

التَّمرينُ الأوَّلُ: ضَعْ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً لِلتَّوضِيحَاتِ التَّالِيَةِ مِنْ مُعْجَمِ الدَّرْسِ.

- ١- أَلْ نِحَاسٌ عُنْصُرٌ فِلِزِّيٌّ كَالْحَدِيدِ مُوَصَّلٌ لِلْحَرَارَةِ وَ الْكَهْرَبَاءِ.
- ٢- أَلْ لِحْمٌ مَادَّةٌ حَمْرَاءٌ مِنْ جِسْمِ الْحَيَوَانِ تُصْنَعُ مِنْهُ أَطْعَمَةٌ.
- ٣- أَلْ عَصَبٌ خَيْطٌ أَبْيَضٌ فِي الْجِسْمِ يَجْرِي فِيهِ الْحِسُّ.
- ٤- أَلْ لِحْمٌ قِسْمٌ مِنَ الْجِسْمِ بَيْنَ الْجِلْدِ وَ الْعَظْمِ.
- ٥- أَلْ طِينٌ تُرَابٌ مُخْتَلِطٌ بِالْمَاءِ.

الْمَوْصُلُ: رَسَانَا حَمْرَاءُ: أَحْمَرُ الْخَيْطُ: نَخ

التَّمرينُ الثَّانِي: اسْتَخْرِجْ مِمَّا يَلِي الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

- ١- دَوَاؤُكَ فَيْكَ وَ مَا تُبْصِرُ دَوَاؤُكَ مِنْكَ وَ لَا تَشْعُرُ
أَلْمُبْتَدَأُ وَ إِغْرَابُهُ: **مبتدا و مرفوع**
- ٢- أَ تَزَعَمُ أَنَّكَ جَزْمٌ صَغِيرٌ وَ فَيْكَ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ
إِسْمُ التَّفْضِيلِ وَ مَحَلُّهُ الْإِغْرَابِيُّ: **اسم تفضيل - صفت و مرفوع**
- ٣- الْخَبَرَ وَ إِغْرَابُهُ: هَرَسَهُ كَلِمَةً خَبَرَ وَ مَرْفُوعٌ
النَّاسُ مِنْ جِهَةِ الْأَبَاءِ أَكْفَاءُ أَبُوهُمُ آدَمُ وَ الْأُمُّ حَوَاءُ
- ٤- الْجَمْعَ الْمَكْسَرُ: هَرَسَهُ كَلِمَةً جَمَعَ مَكْسَرٌ
وَ قَدَّرَ كُلَّ أَمْرِي مَا كَانَ يُحْسِنُهُ وَ لِلرِّجَالِ عَلَى الْأَفْعَالِ أَسْمَاءُ
- ٥- فِعْلَ النَّهْيِ: فِعْلَ النَّهْيِ
فَفَزَّ بِعِلْمٍ وَ لَا تَطْلُبُ بِهِ بَدَلًا فَالْنَّاسُ مَوْتَى وَ أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ
- ٦- إِسْمَ الْفَاعِلِ: إِسْمَ الْفَاعِلِ
أَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ إِنَّمَا النَّاسُ لِأُمَّمٍ وَ لِأَبٍ
- ٧- أَلْفِعْلَ الْمَجْهُولِ: أَلْفِعْلَ الْمَجْهُولِ
هَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ فِضَّةٍ أُمُّ حَدِيدٍ أُمُّ نُحَاسٍ أُمُّ ذَهَبٍ
- ٨- أَلْفِعْلَ الْمُضَارِعِ: أَلْفِعْلَ الْمُضَارِعِ
بَلْ تَرَاهُمْ خُلِقُوا مِنْ طِينَةٍ هَلْ سِوَى لَحْمٍ وَ عَظْمٍ وَ عَصَبٍ
- ٩- الْجَارَ وَ الْمَجْرُورَ: الْجَارَ وَ الْمَجْرُورَ
إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ أَدَبٍ

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ: اِمْلَأِ الْفَرَاغَ فِي تَرْجَمَةِ مَا يَلِي؛ ثُمَّ عَيِّنْ نَوْعَ «لَا» فِيهِ.

- ۱- ﴿وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ...﴾ الْأَنْعَامُ: ١٠٨ "لا" نهی
و کسانی را که به جای خدا فرا می خوانند **دشنام ندهید** که به خدا دشنام دهند ...
- ۲- ﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنْكَ الَّذِينَ يُسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ...﴾ الْمَائِدَةُ: ٤١ "لا" نهی
ای پیامبر، کسانی که در کفر شتاب می ورزند تو را **مجزون نکنند**.
- ۳- ﴿... رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْنَا^٢ مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ...﴾ الْبَقَرَةُ: ٢٨٦ "لا" نهی
پروردگارا، آنچه توانش را هیچ نداریم بر ما **تحمیل نکن**...
- ۴- لَا يَرْحَمُ اللَّهُ مَنْ لَا يَرْحَمُ النَّاسَ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ "لا" نفی
خدا رحم نمی کند به کسی که به مردم **رحم نمی کند**...
- ۵- يَا حَبِيبِي، لَا شَيْءَ أَجْمَلُ مِنَ الْعَفْوِ عِنْدَ الْقُدْرَةِ. "لا" نفی جنس
ای دوست من، **هیچ چیز** زیباتر از بخشش به هنگام توانایی نیست.

۱- سارَع: شتافت ۲- حَمَّلَ: تحمیل کرد

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ:

تَرْجِمِ الْأَحَادِيثَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

۱- كُلُّ طَعَامٍ لَا يُذَكَّرُ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ... لَا بَرَكَةَ فِيهِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (نَائِبُ الْفَاعِلِ وَنَوْعٌ لَا)

هیچ برکتی نیست در غذایی که اسم خدا بر آن ذکر نشده باشد

۲- لَا تَجْتَمِعُ خَصَلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ: الْبُخْلُ وَالْكَذِبُ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (أَلْجَارُ وَالْمَجْرُورُ، وَالْفَاعِلُ وَإِعْرَابُهُ وَنَوْعُ الْفِعْلِ)

این دو خصلت در مومن جمع نمیشود خساست و دروغ

۳- لَا تَغْضَبْ، فَإِنَّ الْغَضَبَ مَفْسِدَةٌ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (نَوْعُ الْفِعْلِ، وَاسْمُ الْحَرْفِ الْمُشَبَّهِ بِالْفِعْلِ وَخَبَرُهُ وَإِعْرَابُهُمَا)

غضب مکن، زیرا غضب مایهی تباهی است

۴- لَا فَقْرَ أَشَدَّ مِنَ الْجَهْلِ وَلَا عِبَادَةَ مِثْلَ التَّفَكُّرِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (الْمُضَافُ إِلَيْهِ وَنَوْعٌ لَا)

هیچ فقری مانند نادانی و هیچ عبادتی مانند تفکر نیست

۵- لَا تَسُبُّوا النَّاسَ فَتَكْتَسِبُوا الْعَدَاوَةَ بَيْنَهُمْ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ (نَوْعٌ لَا وَ مُضَادَّ عَدَاوَةٍ)

به مردم ناسزا نگویند، که با این کار در میان آنها دشمن پیدا می کنید

۶- لَا تُمَيِّتُوا الْقُلُوبَ بِكَثْرَةِ الطَّعَامِ وَالشَّرَابِ فَإِنَّ الْقَلْبَ يَمُوتُ كَالزَّرْعِ إِذَا كَثُرَ عَلَيْهِ الْمَاءُ.

مفعول و منصوب مضاف الیه و مجرور اسم آن و منصوب مجرور به حرف جر مفعول و منصوب مضاف الیه و مجرور

با خوردن و آشامیدن زیاد دلها را نمیرانید، زیرا همانگونه که زراعت بر اثر آب زیاد از بین میرود، قلبها نیز بر اثر پر خوری میمیرند

۷- حُدُّوا الْحَقَّ مِنْ أَهْلِ الْبَاطِلِ وَلَا تَأْخُذُوا الْبَاطِلَ مِنْ أَهْلِ الْحَقِّ كَوْنُوا نُقَادَ الْكَلَامِ.

مفعول و منصوب مضاف الیه و مجرور مفعول و منصوب مضاف الیه و مجرور عیسی بن مریم علیها السلام مفعول و منصوب مضاف الیه و مجرور

سخن حق را از اهل باطل بپذیرید، و سخن باطل را از اهل حق قبول نکنید. نقاد کلام باشید

۱- الْمَفْسِدَةُ: مایه تباهی ۲- لَا تُمَيِّتُوا: نمیرانید ← (أَمَاتَ: میراند) ۳- حُدُّوا: بگریید ← (أَخَذَ: گرفت)

۴- كَوْنُوا: باشید ← (كَانَ: بود)

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

۱- جَلَسَ: نشست	جَلَسْنَا: نشستیم	لا تَجَلِسُوا: نشینید / جمع مذکر مخاطب
أَجَلَسَ: نشانید	أَجَلِسْ: نشسته	اجلسن: بنشینید / جمع مؤنث مخاطب
۲- أَعْلَمَ: دانست	قَدْ عَلِمْتَ: دانسته‌ای	لَمْ أَعْلَمْ: ندانسته‌ام
عَلَّمَ: یاد داد	قَدْ يُعَلِّمُ: یاد می‌دهد	لَنْ يُعَلَّمَ: یاد نخواهد داد
۳- قَطَعَ: بُرید	قُطِعَ: بریده شده	كَانَا يَقْطَعَانِ: داشتند می‌بریدند
انْقَطَعَ: بُریده شد	مَا انْقَطَعَ: بریده نشد	سَيَنْقَطِعُ: بریده خواهد شد
۴- غَفَرَ: آمرزید	قَدْ غَفَرَ: آمرزیده است	لا يُغْفَرُ: آمرزیده نشد
استغفر: آمرزش خواست	قَدْ اسْتَغْفَرْتُمْ: آمرزش خواسته‌اید	الاستغفار: آمرزش خواستن
۵- قَطَعَ: بُرید	قُطِعَ: بریده شده	كَانَا يَقْطَعَانِ: داشتند می‌بریدند
انْقَطَعَ: بُریده شد	مَا انْقَطَعَ: بریده نشد	سَيَنْقَطِعُ: بریده خواهد شد
۶- غَفَرَ: آمرزید	قَدْ غَفَرَ: آمرزیده است	لا يُغْفَرُ: آمرزیده نشد
استغفر: آمرزش خواست	قَدْ اسْتَغْفَرْتُمْ: آمرزش خواسته‌اید	الاستغفار: آمرزش خواستن
۷- قَطَعَ: بُرید	قُطِعَ: بریده شده	كَانَا يَقْطَعَانِ: داشتند می‌بریدند
انْقَطَعَ: بُریده شد	مَا انْقَطَعَ: بریده نشد	سَيَنْقَطِعُ: بریده خواهد شد
۸- غَفَرَ: آمرزید	قَدْ غَفَرَ: آمرزیده است	لا يُغْفَرُ: آمرزیده نشد
استغفر: آمرزش خواست	قَدْ اسْتَغْفَرْتُمْ: آمرزش خواسته‌اید	الاستغفار: آمرزش خواستن
۹- لا يَسْتَغْفِرُونَ: آمرزش نمی‌خواهند	لا يَسْتَغْفِرُونَ: آمرزش نمی‌خواهند	لا يَسْتَغْفِرُونَ: آمرزش نمی‌خواهند

التَّمْرِينُ السَّادِسُ: عَيَّنِ اسْمَ الْفَاعِلِ، وَ اسْمَ الْمَفْعُولِ، وَ اسْمَ الْمُبَالَغَةِ، وَ اسْمَ الْمَكَانِ، وَ اسْمَ

التَّفْضِيلِ فِي هَذِهِ الْعِبَارَاتِ؛ ثُمَّ عَيَّنِ تَرْجَمَةَ الْكَلِمَاتِ الْحَمْرَاءِ.

۱- ﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى...﴾ [الإشراء: ۱]

پاک است آن [خدایی] که بنده اش را شبانه از مسجد الحرام تا مسجد الاقصى حرکت داد.

۲- ﴿... وَ جَادِلْهُمْ بَالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ...﴾ [النحل: ۱۲۵]

و با آنان با [شیوه‌ای] که نکوتر است بحث کن. قطعاً پروردگارت به [حال] کسی که از راهش گم شده، داناتر است.

۳- ﴿... يَقُولُونَ بِأَفْوَهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ﴾ [آل عمران: ۱۶۷]

با دهان‌هایشان (زبان‌هایشان) چیزی را می‌گویند که در دل‌هایشان نیست و خدا به آنچه پنهان می‌کنند داناتر است.

۴- ﴿وَ مَا أَتْرَىٰ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي...﴾ [یوسف: ۵۳]

و نفسم را بی‌گناه نمی‌شمارم؛ زیرا نفس، بسیار دستور دهنده به بدی است؛ مگر اینکه پروردگارم رحم کند.

۵- ﴿قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ﴾ [المؤمنون: ۲ و ۱]

به راستی که مؤمنان رستگار شده‌اند؛ همانان که در نمازشان فروتن‌اند.

۶- ﴿... قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ﴾ [المائدة: ۱۰۹]

گفتند: هیچ دانشی نداریم؛ قطعاً تو بسیار دانای نهان‌ها هستی.

۷- ﴿... وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ﴾ [البقرة: ۱۹۵]

و نیکی کنید؛ زیرا خدا نیکوکاران را دوست می‌دارد.

۸- ﴿وَ جَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا...﴾ [الأنبياء: ۳۲]

و آسمان را سقفی نگه‌داشته شده قرار دادیم.

التَّمرينُ السَّابعُ: ضَع في الفِراغِ كَلِمَةً مُناسِبَةً.

- ١- قال الإمامُ الحَسَنُ عليه السلام: « أَحسَنَ الحَسَنِ الخُلُقُ الحَسَنُ.»
(أَنَّ إِنَّ لِكِنَّ)
- ٢- سِئِلَ المُدِيرُ: أ في المَدْرَسَةِ طالِبٌ؟ فأجاب: « طالِبٌ هُنا.»
(لِأَنَّ لا فَإِنَّ)
- ٣- حَضَرَ السُّيَّاحُ في قاعةِ المَطَارِ؛ الدَّلِيلَ لَمْ يَحْضُرُ.
(أَنَّ لِكِنَّ لَعَلَّ)
- ٤- تَمَنَّى المُزارِعُ: « المَطَرُ يَنْزِلُ كَثِيرًا! »
(كَأَنَّ لِأَنَّ لَيْتَ)
- ٥- لِماذا يَبْكِي الطِّفْلُ؟ جائِعٌ.
(أَنَّهُ لِأَنَّهُ لَيْتَ)

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

التَّامِينُ الثَّامِنُ: ضَعُ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً.

- ١- ﴿فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ وَاسْتَغْفِرْ لِدُنْيِكَ﴾ غافر: ٥٥
 حَقٌّ حَقًّا حَقَّ
- ٢- ﴿وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ كَانَ مَسْئُولًا﴾ الإسراء: ٣٤
 الْعَهْدُ الْعَهْدَ الْعَهْدِ
- ٣- ﴿إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ مِنَ الْمُحْسِنِينَ﴾ الأعراف: ٥٦
 قَرِيبٌ قَرِيبًا قَرِيبٍ
- ٤- ﴿وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ رَحِيمٌ﴾ البقرة: ١٩٩
 غَفُورٌ غَفُورًا غَفُورٍ
- ٥- إِنَّكُمْ حَتَّى عَنِ الْبِقَاعِ وَالبُهَائِمِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ
 مَسْئُولٌ مَسْئُولُونَ مَسْئُولِينَ
- ٦- إِنَّ أَحْسَنَ الْحَسَنِ الْحَسَنُ. الْإِمَامُ الْحَسَنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 الْخُلُقِ الْخُلُقَ الْخُلُقِ
- ٧- إَعْلَمُوا أَنَّ النَّاسِ إِلَيْكُمْ مِنْ نِعَمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ. الْإِمَامُ الْحُسَيْنُ عَلَيْهِ السَّلَامُ
 حَوَائِجُ حَوَائِجَ حَوَائِجٍ

عربی دوازدهم

الدَّرْسُ الثَّانِي

وَاللَّهِ، لَوْ أُعْطِيَتْ الْأَقَالِيمَ السَّبْعَةَ بِمَا تَحْتِ
أَفْلَاكِهَا عَلَيَّ أَنْ أَغْصِيَّ اللَّهَ فِي نَمَلَةٍ أَسْلُبُهَا
جُلْبَ شَعِيرَةٍ، مَا فَعَلْتُ.

الإمام عليّ عليه السلام

به خدا، اگر سرزمین‌های هفتگانه با هرچه زیر آسمان‌هایشان هست به من
داده می‌شد تا در مورد مورچه‌ای از خدا نافرمانی کنم و پوستِ جویی را از
آن به زور بگیرم، انجام نمی‌دادم.

تهیه و تدوین

مهندس حسین خلیلی

حَوْلَ النَّصِّ

أ. ضَعُ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

- ١- بَعْدَ اخْتِرَاعِ الدِّينَامِيْتِ، اِزْدَادَتِ **الحروب** وَ كَثُرَتْ وَ سَائِلُ الْقَتْلِ وَ التَّخْرِيْبِ بِهَذِهِ الْمَادَّةِ.
- ٢- أَقْبَلَ عَلَى شِرَاءِ الدِّينَامِيْتِ رُؤَسَاءُ شَرِكَاتِ الْبِنَاءِ وَ **المناجم** وَ الْقُوَّاتُ الْمُسَلَّحَةُ.
- ٣- تُمْنَحُ جَائِزَةُ نُوْبِلٍ فِي كُلِّ **سنة** إِلَى مَنْ يُفِيْدُ الْبَشَرِيَّةَ فِي مَجَالَاتٍ مُحَدَّدَةٍ
- ٤- كَانَ **والد** نُوْبِلٍ قَدْ أَقَامَ مَصْنَعًا لِصِنَاعَةِ مَادَّةِ «النِّيْتروغليسرين».
- ٥- قَامَ الْفِرْدُ بِإِنْشَاءِ عَشْرَاتِ الْمَصَانِعِ وَ الْمَعَامِلِ فِي **عشرين** دَوْلَةٍ.
- ٦- بَنَى نُوْبِلٌ مُخْتَبِرًا وَلَكِنَّهُ انْفَجَرَ وَ انْهَدَمَ، وَ تَسَبَّبَ بِقَتْلِ **اخيه الاصغر**

ب. عَيِّنِ الصَّحِيْحَ وَالْخَطَأَ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

- ١- لَمْ يَكُنْ لِاخْتِرَاعِ الدِّينَامِيْتِ تَأْثِيْرٌ فِي تَسْهِيْلِ الْأَعْمَالِ الصَّعْبَةِ كَحَفْرِ الْأَنْفَاقِ وَ شَقِّ الْقَنَوَاتِ. ❌
- ٢- خَافَ نُوْبِلٌ أَنْ يَذْكُرَهُ النَّاسُ بِالسُّوْءِ بَعْدَ مَوْتِهِ؛ لِذَلِكَ فَقَدَ بَنَى مُؤَسَّسَةً «جَائِزَةَ نُوْبِلٍ». ✓
- ٣- الَّذِينَ حَصَلُوا عَلَى جَوَائِزِ نُوْبِلٍ خِلَالَ السَّنَوَاتِ الْمَاضِيَةِ كَانُوا كُلُّهُمْ أَهْلًا لِذَلِكَ. ✓
- ٤- لِكُلِّ اخْتِرَاعٍ عِلْمِيٍّ وَ اِبْتِكَارٍ فِي التَّقْنِيَّةِ وَجْهٌ نَافِعٌ، وَ وَجْهٌ مُضِرٌّ. ✓
- ٥- إِنَّ الْمُخْتَرَعَاتِ الْحَدِيثَةَ سَاعَدَتِ الْبَشَرَ لِتَسْهِيْلِ أُمُورِ الْحَيَاةِ. ❌
- ٦- كَانَ غَرَضُ نُوْبِلٍ مِنْ اخْتِرَاعِ الدِّينَامِيْتِ إِشَاعَةُ الْحُرُوبِ. ❌

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

در زبان عربی بسیاری از اوقات قید حالت در انتهای جمله می آید؛ مانند:

وَقَفَ الْمُهَنْدِسُ الشَّابُّ فِي الْمَصْنَعِ مُبْتَسِمًا.

اللَّاعِبُونَ الْإِيرَانِيِّونَ رَجَعُوا مِنَ الْمُسَابَقَةِ
مُبْتَسِمِينَ.

هَاتَانِ الْبِنَاتَانِ قَامَتَا بِجَوْلَةٍ عِلْمِيَّةٍ فِي
الْإِنْتَرْنِتِ مُبْتَسِمَتَيْنِ.

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ. عَيِّنِ «الْحَالَ» فِي الْجُمْلِ التَّالِيَةِ.

۱- وَصَلَ الْمُسَافِرَانِ إِلَى الْمَطَارِ مُتَأَخِّرِينَ وَرَكِبَا الطَّائِرَةَ.

۲- تَجْتَهَدُ الطَّالِبَةُ فِي آدَاءِ وَاجِبَاتِهَا رَاضِيَةً وَتُسَاعِدُ أُمَّهَا.

۳- يُشَجِّعُ الْمُتَفَرِّجُونَ فَرِيقَهُمُ الْفَائِزَ فَرِحِينَ.

۴- الطَّالِبَتَانِ تَفَرَّانِ دُرُوسَهُمَا مُجَدَّتَيْنِ.

۱- جَوْلَةٌ عِلْمِيَّةٌ: گردش علمی

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

گاهی قید حالت به صورت جمله اسمیه همراه با حرف «واو حالیه» و به دنبال آن یک ضمیر می آید؛ مثال:

الف. رَأَيْتُ الْفَلَّاحَ وَ هُوَ يَجْمَعُ الْمَحْصُولَ.	ب. أَشَاهِدُ قَاسِمًا وَ هُوَ جَالِسٌ بَيْنَ الشَّجَرَتَيْنِ.
کشاورز را دیدم، در حالی که محصول را جمع می کرد.	قاسم را می بینم، در حالی که میان دو درخت نشسته است.
	

■ در جمله الف قید حالت به صورت ماضی استمراری ترجمه می شود.

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ. تَرْجِمِ الْآيَاتِ الْكَرِيمَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ «الْحَالَ».

۱- ﴿... وَ خُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا﴾ النِّسَاءُ: ۲۸

انسان ضعیف خلق شد

۲- ﴿وَلَا تَهِنُوا أَوْ لَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ...﴾ آلِ عِمْرَانَ: ۱۳۹

سست نشوید و ناراحت نباشید در حالی که شما برتر هستید

۳- ﴿كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ...﴾ الْبَقَرَةَ: ۲۱۳

مردم امتی یکپارچه بودند پس خداوند پیامبرانی را بشارت دهنده مبعوث کرد

۴- ﴿يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ * ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَرْضِيَّةً﴾ الْفَجْرُ: ۲۷ و ۲۸

ای نفس مطمئن بسوی پروردگار خود بازگرد در حالی که خشنود و مورد رضایت هستی

۵- ﴿إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ

وَهُمْ رَاكِعُونَ﴾ الْمَائِدَةَ: ۵۵

، سرپرست و ولی شما، تنها خداست و پیامبر او و آنها که ایمان آورده اند؛ همانها که نماز را برپا میدارند و در حال رکوع، زکات میدهند.

۱- لَا تَهِنُوا؛ سُست نشوید (وَهَنَ -) ۲- يُؤْتُونَ؛ می دهند (آتَى، يُؤْتِي)

التَّمارين

التَّمْرينُ الْأَوَّلُ: اِبْحَثْ فِي مُعْجَمِ الدَّرْسِ عَنِ كَلِمَةٍ مُنَاسِبَةٍ لِلتَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةِ.

- ١- أُسْلُوبٌ أَوْ فَنٌّ فِي **إِنْجَازِ** عَمَلٍ، أَوْ طَرِيقٌ يَخْتَصُّ بِمِهْنَةٍ، أَوْ عِلْمٌ الصَّنَاعَةِ الْحَدِيثَةِ. **التقنيه**
- ٢- مَمَرٌ تَحْتَ الْأَرْضِ أَوْ فِي الْجَبَلِ، طَوْلُهُ أَكْثَرُ مِنْ عَرْضِهِ، لَهُ مَدْخَلٌ وَ مَخْرَجٌ. **النفق**
- ٣- مِنتَقَةٌ مُرْتَفَعَةٌ فَوْقَ سَطْحِ الْأَرْضِ، أَصْغَرُ مِنَ الْجَبَلِ. **التل**
- ٤- مَكَانُ الذَّهَبِ وَ الْفِضَّةِ وَ النُّحَاسِ وَ نَحْوِهَا فِي الْأَرْضِ. **المنجم**
- ٥- الَّذِي يَسْعَى فِي إِنْجَازِ عَمَلِهِ، وَ لَا يَشْعُرُ بِالتَّعَبِ. **الدؤوب**
- ٦- وَزْنٌ يُعَادِلُ أَلْفَ كِيلُوغَرَامٍ. **الطن**

التَّمْرينُ الثَّانِي: اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ؛ ثُمَّ عَيِّنْ تَرْجَمَةَ الْكَلِمَاتِ الْحَمْرَاءِ، وَ عَيِّنِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

الْخُطْبَةُ الْمِثَّتَانِ وَ الرَّابِعَةُ وَ الْعِشْرُونَ مِنْ نَهْجِ الْبَلَاغَةِ

... وَ اللَّهُ، **لَوْ أُعْطِيتُ** الْأَقَالِيمَ السَّبْعَةَ بِمَا تَحْتَ أَفْلَاكِهَا عَلَيَّ أَنْ أَعْصِيَ اللَّهَ فِي نَمْلَةٍ **أَسْلُبُهَا** **جَلْبٌ** **شَعِيرَةٌ**، مَا فَعَلْتُ. وَإِنَّ دُنْيَاكُمْ عِنْدِي لَأَهْوَنُ^٥ مِنْ وَرَقَةٍ فِي فَمِ **جَرَادَةٍ** **تَقْضُمُهَا**٦. مَا لِعَلِّي^٧ وَ لِنَعِيمٍ^٨ يَفْنَى وَ لَذَّةٍ لَا تَبْقَى؟! نَعُودُ بِاللَّهِ مِنْ **سُبَاتِ الْعَقْلِ** وَ **قُبْحِ الزَّلِيلِ** وَ بِهِ نَسْتَعِينُ^٩.

خطبة دويست و بيست و چهارم نهج البلاغه

به خدا، اگر سرزمین‌های هفتگانه با هرچه زیر آسمان‌هایشان هست به من داده می‌شد تا در مورد مورچه‌ای از خدا نافرمانی کنم و پوست جویی را از آن به زور بگیرم، انجام نمی‌دادم؛ و بی‌گمان دنیایتان نزد من از برگی در دهان ملخی که آن را می‌جود، پست‌تر است. علی را چه کار با نعمتی که نابود می‌شود و لذتی که نمی‌ماند؟! از به خواب رفتن خرد و زشتی لغزش به خدا پناه می‌بریم و از او یاری می‌جوئیم.

- ١- إِنْجَازُ: اِنْجَام ٢- سَلَبٌ -: اَخَذَ مِنْهُ فَهَرَأَ ٣- الْجَلْبُ: قَشْرُ النَّبَاتِ وَ حَشْبُهُ ٤- الشَّعِيرَةُ: حَبَّةُ نَبَاتٍ
٥- الْأَهْوَنُ: الْأَحْفَرُ ٦- الْجَرَادُ: حَشْرَةٌ مُضِرَّةٌ تَأْكُلُ الْمَحَاصِيلَ الزَّرَاعِيَّةَ وَ النَّبَاتَاتِ ٧- قَضَمَ -: كَسَرَ بِأَطْرَافِ أَسْنَانِهِ
٨- النَّعِيمُ: الْأَمَالُ، الْجَنَّةُ ٩- السُّبَاتُ: النَّوْمُ الْحَفِيْفُ ١٠- اسْتَعَانَ: طَلَبَ الْمُسَاعَدَةَ

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

١- إعراب هذه الكلمات.

نَمْلَةٌ مَجْرُورٌ بِهِ حَرْفُ جُرْجُلٍ: مفعول ومنصوب

الْعَقْلُ: مضاف إليه جَرَادَةٌ: مضاف إليه و مجرور

٢- نَوْعَ فِعْلٍ «فَعَلْتُ» و صِيغَتُهُ: ماضى منفي - مفرد مذكر غائب

٣- نَوْعَ فِعْلٍ «تَقَضَّمُ» و صِيغَتُهُ: فعل مضارع - مفرد مونث غائب

٤- جَمْعَيْنِ لِلتَّكْسِيرِ فِي النَّصِّ: الاقالم - افلاك

٥- اَلْفِعْلُ الْمَجْهُولُ فِي النَّصِّ: اُعْطِيْتُ

٦- عَدَدَ الْاَفْعَالِ فِي النَّصِّ: تسعه

التَّمرين الثالث: صَخٌ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدِ الْمُنَاسِبِ. «كَلِمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ»

١- اَلْقَنَاةُ ٢- تَرَابٌ مُخْتَلِطٌ بِالْمَاءِ، وَ قَدْ يُسَمَّى بِذَلِكَ وَ اِنْ زَالَتْ^١ عَنْهُ الرُّطوبَةُ.

٢- اَلْفِيزِيَاءُ ٥- شَرِيْطٌ يَسْتَعْمِلُهُ رُكَّابُ الطَّائِرَاتِ وَ السَّيَّارَاتِ لِلنَّجَاةِ مِنَ الْخَطْرِ.

٣- اَلطَّيْنُ ٢- عِلْمٌ يَبْحَثُ عَنْ خَصَائِصِ الْمَوَادِّ وَ الظَّوَاهِرِ الطَّبِيعِيَّةِ وَ الطَّاقَةِ.

٤- اَلتَّلَالُ ٦- حَشْرَةٌ تَأْكُلُ الْمَحَاصِلَ الزَّرَاعِيَّةَ تَسْتَطِيعُ اَنْ تَقْفَزَ مِثْرًا وَاحِدًا.

٥- حِرَامُ الْاَمَانِ ١- نَهْرٌ وَاسِعٌ اَوْ ضَيْقٌ^٢ لِحَرَكَةِ الْمِيَاهِ مِنْ مَكَانٍ اِلَى آخَرَ.

٦- اَلْجَرَادَةُ

١- زالٌ: سپری و نابود شد ٢- الضَّيِّقُ: تنگ

- ۱- ... تَلَفُّظَ «گ» وَ «چ» وَ «ژ» مَوْجُودٌ فِي اللُّهْجَاتِ العَرَبِيَّةِ الدَّارِجَةِ كَثِيرًا؟
تلفظ حروف گ چ ژ در لهجه های عامیانه عربی به وفور وجود دارد
- ۲- ... المَغُولَ اسْتَطَاعُوا أَنْ يَهْجُمُوا عَلَى الصِّينِ عَلَى رَعْمٍ بِنَاءِ سُوْرٍ عَظِيمٍ حَوْلَهَا؟
مغولها علی رعم دیوار بزرگی که دور چین بود موفق شدند به آن کشور حمله کنند
- ۳- ... الحوتَ يُصَادُ لِاسْتِخْرَاجِ الزَّيْتِ مِنْ كَبِدِهِ لِصِنَاعَةِ مَوَادِّ التَّجْمِيلِ؟
نهنگ برای استخراج ماده ای از کبدش برای ساخت مواد آرایشی صید میشود
- ۴- ... الخُفَّاشُ هُوَ الحَيَوَانُ اللَّبُونُ الوَحِيدُ الَّذِي يَقْدِرُ عَلَى الطَّيْرَانِ؟
خفاش حیوان پستاندار تنهایی است که قادر به پرواز کردن است

۳- مَوَادُّ التَّجْمِيلِ: مواد آرایشی

۲- السُّور: دیوار

۱- الدَّارِجَة: عامیانه

۴- الطَّيْرَان: پرواز، پرواز کردن

۵- ... عَدَدَ التَّمَلِّ فِي الْعَالَمِ يَفُوقُ عَدَدَ الْبَشَرِ بِمَلْيُونِ مَرَّةٍ تَقْرِيبًا؟

تعداد مورچه ها در دنیا تقریباً بیش از یک میلیون برابر تعداد آدمهاست

۶- ... طيسفون قُرْبَ بَغْدَادِ كَانَتْ عَاصِمَةَ السَّاسَانِيِّينَ؟

طيسفون در نزديکی بغداد پایتخت ساسانیان بود

۷- ... حَجَمَ دُبُّ الْبَانْدَا^۲ عِنْدَ الْوِلَادَةِ أَصْغَرَ مِنَ الْفَأْرِ؟

اندازه می خرس پاندا در زمان تولد از موش کوچکتر است

۸- ... الزَّرَافَةُ بِكَمَاءٍ لَيْسَتْ لَهَا أَحْبَالٌ صَوْتِيَّةٌ^۳؟

زرافه لالی است که تار صوتی ندارد

۹- ... وَرَقَّةَ الزَّيْتُونِ رَمْزٌ^۴ السَّلَامِ؟

برگ زیتون علامت صلح است

۲- دُبُّ الْبَانْدَا: خرس پاندا

۱- الْعَاصِمَةُ: پایتخت «جمع: الْعَوَاصِمِ»

۳- الْأَحْبَالُ الصَّوْتِيَّةُ: تارهای صوتی «الأحبال: جمع/ الحبل: مفرد» ۴- الرَّمْزُ: نماد، سمبل «الرموز: جمع»

■ به بیان ویژگی‌های دستوری کلمه بیرون از جمله، در زبان عربی «التَّحْلِيلُ الصَّرْفِيُّ» می‌گویند.

■ به ذکر نقش دستوری کلمه یعنی جایگاه آن در جمله و علامت انتهای کلمه در زبان عربی «اعراب» می‌گویند.

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ: عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَ الْإِعْرَابِ لِمَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطٍّ.

{الْعَمَالُ الْمُجْتَهِدُونَ يَشْتَغِلُونَ فِي الْمَصْنَعِ} {نَجَحَتِ الطَّالِبَاتُ فِي الْإِمْتِحَانِ}

1-	الْعَمَالُ	✓ أ. إِسْمٌ، جَمْعٌ تَكْسِيرٍ، إِسْمٌ فَاعِلٍ، مُعْرَفٌ بِأَلٍ، مُعْرَبٌ ب. إِسْمٌ مُبَالِغَةٌ، جَمْعٌ مُكْسَّرٌ وَ مُفْرَدُهُ «الْعَامِلُ»	مُبْتَدَأٌ وَ مَرْفُوعٌ بِالضَّمَّةِ فَاعِلٌ وَ مَرْفُوعٌ بِالضَّمَّةِ
2-	الْمُجْتَهِدُونَ	✓ أ. إِسْمٌ فَاعِلٍ، جَمْعٌ مُذَكَّرٌ سَالِمٌ، مُعْرَفٌ بِأَلٍ ب. إِسْمٌ مَفْعُولٌ، مُنْتَنِيٌّ، مُذَكَّرٌ، نَكْرَةٌ، مَبْنِيٌّ	صِفَةٌ وَ مَرْفُوعَةٌ بِالتَّبَعِيَّةِ لِمَوْصُوفِهَا مُضَافٌ إِلَيْهِ وَ مَجْرُورٌ بِ «و» فِي «وَن»
3-	يَشْتَغِلُونَ	✓ أ. فِعْلٌ، جَمْعٌ مُذَكَّرٌ غَائِبٌ، ثَلَاثِيٌّ مَزِيدٌ مِنْ بَابِ إِفْتِعَالٍ، مَعْلُومٌ، لَازِمٌ ^١ ب. فِعْلٌ مُضَارِعٌ، جَمْعٌ مُذَكَّرٌ مُخَاطَبٌ، مَجْهُولٌ، ثَلَاثِيٌّ مُجْرَدٌ، مُتَعَدِّ فَاعِلٌ	
4-	الْمَصْنَعِ	✓ أ. إِسْمٌ مَفْعُولٌ، مُفْرَدٌ، مُعْرَفٌ بِأَلٍ ب. إِسْمٌ مَكَانٍ، مُفْرَدٌ، مُذَكَّرٌ، مَعْرِفَةٌ	مُضَافٌ إِلَيْهِ وَ مَجْرُورٌ مَجْرُورٌ بِحَرْفِ جَرٍّ (فِي الْمَصْنَعِ: جَارٌ وَ مَجْرُورٌ)
5-	نَجَحَتِ	✓ أ. فِعْلٌ مَاضٍ ^٢ ، مُفْرَدٌ مُذَكَّرٌ مُخَاطَبٌ، ثَلَاثِيٌّ مَزِيدٌ مِنْ بَابِ إِفْعَالٍ، مَجْهُولٌ ب. فِعْلٌ مَاضٍ، مُفْرَدٌ مُؤنَّثٌ غَائِبٌ، ثَلَاثِيٌّ مُجْرَدٌ، مَعْلُومٌ، لَازِمٌ	
6-	الطَّالِبَاتُ	✓ أ. مَصْدَرٌ، جَمْعٌ مُذَكَّرٌ سَالِمٌ، مُعْرَفٌ بِأَلٍ ب. إِسْمٌ فَاعِلٍ، جَمْعٌ مُؤنَّثٌ سَالِمٌ، مَعْرِفَةٌ	مُبْتَدَأٌ وَ مَرْفُوعٌ بِالضَّمَّةِ فَاعِلٌ وَ مَرْفُوعٌ بِالضَّمَّةِ
7-	الْإِمْتِحَانِ	✓ أ. مَصْدَرٌ مِنْ بَابِ إِفْتِعَالٍ، مُفْرَدٌ، مُذَكَّرٌ، مُعْرَفٌ بِأَلٍ ب. إِسْمٌ تَفْضِيلٍ، مُفْرَدٌ، مُذَكَّرٌ، مَعْرِفَةٌ بِالْعَلَمِيَّةِ ^٣	مَجْرُورٌ بِحَرْفِ جَرٍّ (فِي الْإِمْتِحَانِ: جَارٌ وَ مَجْرُورٌ) صِفَةٌ وَ مَجْرُورَةٌ بِالتَّبَعِيَّةِ لِمَوْصُوفِهَا

1- ذکر اعراب خبر، وقتی به صورت فعل است، از اهداف کتاب نیست. 2- فِعْلٌ مَاضٍ: فعل ماضی

3- مَعْرِفَةٌ بِالْعَلَمِيَّةِ: معرفه به علم بودن

۱- کَتَبَ: نوشت

قَدْ كَتَبَ التَّمْرِينُ:	لِمَ لَا تَكْتُبِينَ دَرَسَكَ؟
تمرین نوشته شد	چرا درست را ننوشتی
لَمْ تَكْتُبِي شَيْئًا:	
چیزی ننوشتی - مفرد مؤنث مخاطب	

۲- تَكَاتَبَ: نامه نگاری کرد

أَلصَّدِيقَانِ تَكَاتَبَا:	أَيُّهَا الصَّدِيقَانِ، تَكَاتَبَا:
آن دو دوست نامه نگاری کردند	ای دوستان نامه نگاری کنید
تَكَاتَبَ الرَّمِيلَانِ:	
آن دو همکار نامه نگاری کردند	

۳- مَنَعَ: بازداشت، منع کرد

مُنَعْتُ عَنِ الْمَوَادِّ السُّكَّرِيَّةِ:	لَا تَمْنَعْنَا عَنِ الْخُرُوجِ:
از مواد شیرین منع شدم	ما را از خروج منع نکن
شَاهِدُنَا مَانِعًا بِالطَّرِيقِ:	
ما را در راه یک مانع دیدیم	

۴- اِمْتَنَعَ: خودداری کرد

كَانَ الْحَارِسُ قَدْ اِمْتَنَعَ عَنِ النَّوْمِ:	لَا تَمْتَنِعُوا عَنِ الْمُطَالَعَةِ:
نگهبان از خواب خودداری کرده بود	از مطالعه خودداری نکنید
لَنْ نَمْتَنَعَ عَنِ الْخُرُوجِ:	
از خروج خودداری نخواهیم کرد	

۵- عَمَلٌ: کار کرد، عمل کرد

لِمَ مَا عَمِلْتُمْ بِوَأَجِبَاتِكُمْ؟	أَتَعْمَلُونَ فِي الْمَصْنَعِ؟
چرا به وظایفتان عمل نکردید	آیا در کارخانه کار میکنید؟
الْعَمَّالُ مَشْغُولُونَ بِالْعَمَلِ:	
کارگران مشغول به کار هستند	

۶- عَامِلٌ: رفتار کرد

إِلَهِي، عَامِلْنَا بِفَضْلِكَ:	إِلَهِي، لَا تُعَامِلْنَا بِعَدْلِكَ:
خدایا با فضل خود با ما رفتار کن	خدایا با عدل خود با ما رفتار نکن
كَانُوا يُعَامِلُونَنَا جَيِّدًا:	
با ما به خوبی رفتار کردند	

۷- ذَكَرٌ: یاد کرد

قَدْ ذَكَرَ الْمُؤْمِنُ رَبَّهُ:	ذَكَرْتَ بِالْخَيْرِ:
مؤمن پروردگارش را یاد کرده است	به نیکی از تو یاد شد
قَدْ يَذْكُرُ الْأُسْتَاذُ تَلَامِيذَهُ الْقُدَمَاةَ:	
استاد دانش آموزان قدیمی خود را یاد میکند	

۸- تَذَكَّرٌ: به یاد آورد

جَدِّي وَ جَدَّتِي تَذَكَّرَانِي:	سَيَتَذَكَّرُنَا الْمُدْرَسُ:
پدر بزرگ و مادر بزرگم مرا به یاد آوردند	مدرس ما را به یاد خواهد آورد
لَا أَتَذَكَّرُكَ يَا زَمِيلِي:	
تو را به یاد نیاوردم ای همکارم	

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

عَيْنِ «الْحَالِ» فِي الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةِ.

التَّمْرِينُ السَّابِعُ:

۱- أَقْوَى النَّاسِ مَنْ انْتَصَرَ عَلَى غَضَبِهِ سَهْلًا.

قویترین مردم کسی است که بر خشم خود به آسانی پیروز میشود

۲- مَنْ عَاشَ بِوَجْهَيْنِ، مَاتَ خَاسِرًا لَا وَجْهَ لَهُ.

کسی که ریاکارانه زندگی کند، با زیان می میرد در حالی که صورتی ندارد

۳- عِنْدَ وَقُوعِ الْمَصَائِبِ تَذْهَبُ الْعِدَاوَةُ سَرِيعَةً.

در زمان سختی، دشمنی ها سریعتر از بین میروند

۴- مَنْ أَذْنَبَ ۲ وَ هُوَ يَضْحَكُ، دَخَلَ النَّارَ وَ هُوَ يَبْكِي.

کسی که گناه میکند در حالی که خوشحال و خندان است، گریان وارد آتش خواهد شد

۵- يَبْقَى الْمُحْسِنُ حَيًّا وَ إِنْ نُقِلَ إِلَى مَنَازِلِ الْأَمْوَاتِ.

نیکوکار همواره زنده خواهد ماند حتی اگر وارد خانه های اموات شود

۶- إِذَا طَلَبْتَ أَنْ تَنْجَحَ فِي عَمَلِكَ فَفُؤْمٌ بِهِ وَحِيدًا وَ لَا تَتَوَكَّلْ عَلَى النَّاسِ.

وقتی میخواهی در کار خود پیروز شوی به تنهایی انجامش بده و به مردم توکل مکن

۱- انْتَصَرَ: پیروز شد ۲- أَذْنَبَ: گناه کرد

عربی دوازدهم انسانی

الدرس الثالث

﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا
غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ...﴾

آل عمران: ۱۵۹

پس به [برکت] رحمتی از سوی خدا با آنان نرمخو شدی، و اگر تندخو و سنگدل بودی، بی‌گمان از اطرافت پراکنده می‌شدند.

تهیه و تدوین
مهندس حسین خلیلی

حَوْلَ النَّصِّ

أ. أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ مُسْتَعِينًا بِالنَّصِّ.

- ١- مَا قَالَتِ الشَّيْمَاءُ لِلْمُسْلِمِينَ حِينَ وَقَعَتْ فِي الْأَسْرِ؟
قَالَتْ لَهُمْ إِنِّي لِأُخْتِ النَّبِيِّ
- ٢- كَمْ دِينَارًا أَمَرَ أَنْوَشِرَوَانُ أَنْ يُعْطَى الْفَلَّاحُ؟
أَمْرٌ أَنْ يُعْطَى الْفَلَّاحُ أَلْفَ دِينَارٍ
- ٣- مِنْ أَيِّ شَيْءٍ أَنْزَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ؟
ذَلِكَ الرَّجُلُ لَمْ يَقْبَلْ بِنْتَهُ وَلَمْ يُجْلِسْهَا عِنْدَهُ فَانزَعَجَ الرَّسُولُ
- ٤- مَاذَا كَانَ يَغْرِسُ الْفَلَّاحُ الْعَجُوزُ؟
هُوَ كَانَ يَغْرِسُ فَسِيلَهُ جُوزٍ
- ٥- مَنْ قَبَّلَ الْوَالِدُ فِي الْبِدَايَةِ؟
قَبَّلَ الْوَالِدُ ابْنَهُ فِي الْبِدَايَةِ
- ٦- مَنْ هِيَ الشَّيْمَاءُ؟
الشَّيْمَاءُ بِنْتُ الْحَلِيمَةِ وَأُخْتُ النَّبِيِّ مِنَ الرِّضَاعَةِ

ب. عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَأَ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ.

- ١- دَعَتِ الشَّيْمَاءُ قَبِيلَتَهَا إِلَى الْإِسْلَامِ بَعْدَ أَنْ أَعْتَقَهَا النَّبِيُّ ﷺ. ✓
- ٢- لَوْ كَانَ النَّبِيُّ ﷺ فَظًّا لَأَنْفَضَ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِ. ✓
- ٣- الْإِهْتِمَامُ بِغَرْسِ الْأَشْجَارِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ فَرْدٍ مِنَّا. ✗
- ٤- كَانَ أَنْوَشِرَوَانُ أَحَدَ مُلُوكِ إِيرَانَ قَبْلَ مِئَةِ سَنَةٍ. ✗
- ٥- تُثْمِرُ شَجَرَةُ الْجُوزِ بَعْدَ سَنَتَيْنِ عَادَةً. ✗
- ٦- كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُحِبُّ الْأَطْفَالَ. ✓

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ. تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةَ؛ ثُمَّ عَيِّنِ الْمُسْتَثْنَى وَالْمُسْتَثْنَى مِنْهُ.

۱- ﴿... كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ...﴾ الْقَصَصُ: ۸۸

همه چیز از بین میرود بغیر از ذات او

۲- ﴿فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ* إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ﴾ ص: ۷۳ و ۷۴

همه بی ملائک سجده کردند بغیر از ابلیس که تکبر کرد و از کافران بود

۳- كُلُّ عَيْنٍ بِأَكْيَهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا ثَلَاثَ أَعْيُنٍ: عَيْنُ سَهْرَةَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَعَيْنُ

غُضَّتْ^۲ عَنِ مَحَارِمِ اللَّهِ، وَعَيْنُ فَاصَّتْ^۳ مِنْ حَشْيَةِ اللَّهِ. رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

همه چشم ها در روز قیامت گریان هستند غیر از سه چشم: چشمی که در راه خدا بیدار مانده است، چشمی

که از محرمات خدا بسته مانده است و چشمی که از بیم خداوند لبریز شده است

۴- كُلُّ وَعَاءٍ يَضِيقُ^۴ بِمَا جُعِلَ فِيهِ إِلَّا وَعَاءُ الْعِلْمِ؛ فَإِنَّهُ يَتَّسِعُ^۵. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

گنجایش هر ظرف با آنچه در آن قرار داده میشود تنگ میشود مگر ظرف علم که فراخ میشود

۵- كُلُّ شَيْءٍ يَرْخُصُ^۶ إِذَا كَثَرَ إِلَّا الْأَدَبَ؛ فَإِنَّهُ إِذَا كَثَرَ غَلَا^۷. مَثَلٌ عَرَبِيٌّ

همه چیز وقتی زیاد شود ارزان میشود به غیر از ادب، که آن وقتی زیاد شود گران میشود

۶- لَا تَعْلَمُ زَمِيلَاتِي اللُّغَةَ الْفَرَنْسِيَّةَ إِلَّا عَطِيَّةً.

هیچ کدام از همکارانم زبان فرانسوی را بلد نیستند مگر عطیه

۷- حَلَّ الطُّلَابُ مَسَائِلَ الرِّيَاضِيَّاتِ إِلَّا مَسْأَلَةً.

دانش آموزان همه مسائل را حل کردند مگر یک سوال را

۱- سَهْرَةَ -: بیدار ماند ۲- غُضَّ عَيْنُهُ -: چشم بر هم نهاد ۳- فَاصَّ -: لبریز شد ۴- عَطِيَّةً -: پخوا
۵- أَلْوَعَاءَ -: ظرف ۶- ضَاقَ -: تنگ شد ۷- اتَّسَعَ -: فراخ شد ۸- رَخَّصَ -: ارزان شد ۹- غَلَا -: گران شد

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ. تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةَ، ثُمَّ مَيِّزْ أُسْلُوبَ الْحَصْرِ مِنْ أُسْلُوبِ الْإِسْتِثْنَاءِ.

۱- ﴿وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَعِبٌ وَ لَهْوٌ...﴾ الْأَنْعَامِ: **مستثنی** منه حذف شده بنابراین، اسلوب حصر است

زندگی دنیا چیزی جز بازیچه ای نیست

۲- ﴿... لَا يَبْتَئِسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ﴾ **مستثنی** منه حذف شده بنابراین، اسلوب حصر است

جز گروه کافران کسی از رحمت خدا نومید نمی شود. (فولادوند).

۳- ﴿إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ...﴾ الْعَصْر: ۲ و ۳ **اسلوب استثنا**

همانا انسان در خسران است مگر کسانی که ایمان آوردند و کارهای نیک انجام دادند

۴- حَضَرَ جَمِيعُ الطُّلَابِ فِي صَالَةِ الْإِمْتِحَانِ إِلَّا جَوَادًا. **اسلوب استثنا**

همه دانش آموزان در سالن امتحان حاضر شدند مگر جواد

۵- شَارَكْتُ فِي جَمِيعِ الْمُبَارَاةِ إِلَّا كُرَّةَ الْمِنْضَدَةِ. **اسلوب استثنا**

در همه ی مسابقات شرکت کردم به جز تنیس روی میز

۶- قَرَأْتُ الْكِتَابَ التَّارِيخِيَّ إِلَّا مَصَادِرَهُ. **اسلوب استثنا**

همه کتاب تاریخ را خواندم بغیر از منابعش

۷- اشْتَرَيْتُ أَنْوَاعَ الْفَاكِهَةِ إِلَّا أَنَانَسَ. **اسلوب استثنا**

همه جور میوه خریدم بغیر از آناناس

الْتَمْرِينُ الْأَوَّلُ: اِبْحَثْ عَن كَلِمَةٍ مُنَاسِبَةٍ لِلتَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةِ فِي مُعْجَمِ الدَّرْسِ.

- ۱- صَبِيٌّ قَبْلَ سِنِّ الْبُلُوغِ. الْأَمْرَدُ
- ۲- جَعَلَهُ حُرًّا وَ أَخْرَجَهُ مِنَ الْعُبُودِيَّةِ. الْعَجُوزُ
- ۳- الرَّجُلُ أَوْ الْمَرْأَةُ الْكَبِيرَةُ فِي السَّنِّ. الرَّدَا
- ۴- قِطْعَةٌ مِنْ قُمَاشٍ يُلبَسُ فَوْقَ الْمَلَابِسِ، كَالْعَبَاءَةِ. الْجُوزُ
- ۵- ثَمْرَةٌ قَشْرُهَا صُلْبٌ^۱ وَ غَيْرُ صَالِحٍ لِلْأَكْلِ، يُكْسَرُ لِتَنَاوُلِهَا.

الْتَمْرِينُ الثَّانِي: اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ^۲؛ ثُمَّ عَيِّنْ تَرْجَمَةَ الْكَلِمَاتِ الْحَمْرَاءِ.

دَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي مَسْجِدٍ. كَانَ فِي الْمَسْجِدِ جَمَاعَتَانِ.

جَمَاعَةٌ يَتَفَقَّهُونَ^۳، وَ جَمَاعَةٌ يَدْعُونَ اللَّهَ وَ يَسْأَلُونَهُ.

پیامبر خدا ﷺ وارد مسجدی شد. دو گروه در مسجد بودند.

گروهی دانش فرا می گرفتند و گروهی به درگاه خدا دعا می کردند و از او درخواست می کردند.

فَقَالَ: **كَيْلَا** الْجَمَاعَتَيْنِ إِلَى خَيْرٍ. أَمَّا هَؤُلَاءِ فَيَدْعُونَ اللَّهَ؛

پس [ایشان] فرمودند: هر دو گروه در راه خوبی هستند. اما اینها به درگاه خدا دعا می کنند؛

وَ أَمَّا هَؤُلَاءِ فَيَتَعَلَّمُونَ وَ يُفَقِّهُونَ^۴ الْجَاهِلِ. هَؤُلَاءِ أَفْضَلُ. بِالتَّعْلِيمِ أُرْسِلْتُ.

و اما اینان دانش فرا می گیرند و نادان را نادان می کنند. اینان برترند

[من] برای یاد دادن برانگیخته شده ام.

ثُمَّ قَعَدَ^۵ مَعَهُمْ.

سپس با آنها نشست.

۲- بحار الأنوار، ج ۱، ص ۲۰۶ / منية المرید، ص ۱۰۶ (بتصریف)

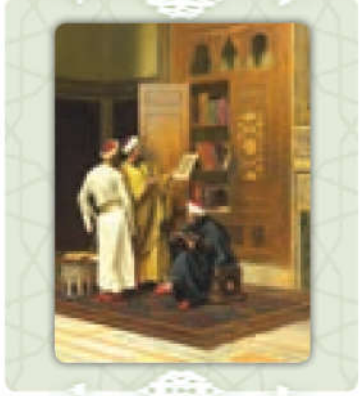
۱- الصُّلب: سخت و سفت

۵- قَعَدَ: نشست

۴- فَقَّهَ: دانا کرد، دانش آموخت

۳- تَفَقَّهَ: دانا شد، دانش فرا گرفت

وَ الْآنَ أَجِبْ عَمَّا يَلِي حَسَبَ النَّصِّ.

۱- لِماذا جاءتْ كَلِمَةُ «مَسْجِدٍ» فِي الْمَرَّةِ الْأُولَى بِدُونِ أَلٍ وَ فِي الْمَرَّةِ الثَّانِيَةِ مَعَ أَلٍ؟

بار اول بدون ال آمده زیرا ناشناخته است، ولی بار دوم ما میدانیم در مورد کدام مسجد صحبت میشود پس معرفه است و ال میگیرد

۲- ما هُوَ نَوْعُ هَذِهِ الْكَلِمَاتِ؟

التَّعْلِيمِ: اسم مصدر الْجَاهِلِ: اسم فاعل الْأَفْضَلِ: اسم مبالغه

۳- أَكْتُبُ نَوْعَ هَذَيْنِ الْفِعْلَيْنِ وَ صَيَغَتَهُمَا وَ بَابَهُمَا.

يَتَفَقَّهُونَ: فعل مضارع - جمع مذکر مخاطب - تفاعل

أُرْسِلْتُ: فعل ماضی مجهول - متکلم وحده - باب افعال

۴- أَعْرَبِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

اللَّهُ: مضاف إليه و مجرور بالله: مفعول و منصوب خَيْرٍ: مجرور به حرف جر

مفعول و منصوب أَفْضَلُ: خبر و مرفوع

۵- أَكْتُبُ مُتَرَادِفَ «جَلَسَ» وَ «بُعِثْتُ» وَ «أَحْسَنُ» فِي النَّصِّ.

جلس = قعد بعثت = أرسلت احسن = افضل

۶- أَكْتُبُ جَمَعَ التَّكْسِيرِ لِهَذِهِ الْأَسْمَاءِ: «رَسُولٌ» وَ «جَاهِلٌ» وَ «أَفْضَلٌ» وَ «تَعْلِيمٌ».

جمع رسول: رسل جمع جاهل: جهال جمع افضل: افاضل جمع تعليم: تعاليم

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ: عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ فِي كُلِّ مَجْمُوعَةٍ مَعَ بَيَانِ السَّبَبِ.

- ١- أَلْيَافِيعٌ أَشَابٌ الْأَمْرَدُ الْعَجُوزُ أَلْوَعَاءٌ
- ٢- أَلرَّصِيدُ أَلرِّدَاءُ أَلْفُسْتَانُ أَلْقَمِيصُ أَلسَّرُوَالُ
- ٣- أَلْأَفْرَاسُ أَلْقَصِيرُ أَلْكَلَابُ أَلذَّنَابُ أَلْأَسُودُ
- ٤- أَلْإِخْوَةُ أَلْأَمَهَاتُ أَلْأَجْدَادُ أَلْأَبَارُ أَلْأَخْوَاتُ
- ٥- أَلْقِشْرُ أَلْفَظٌ أَلْجِذْعُ أَلْغُصْنُ أَلثَّمَرُ
- ٦- أَلْفُسْتُقُ أَلْجَوْزُ أَلنُّومُ أَلْعِنَبُ أَلثُّفَاحُ

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ: ضَعِ الْمُتْرَادِفَاتِ وَ الْمُتَضَادَّاتِ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ.

غَلَا الشَّرَاءُ إِتَّسَعَ قَدَرَ الْدَّاءِ أَلصَّبِيُّ رَاحَ أَلْأَعْوَامُ أَعْطَى الرَّوْحَ صَارَ أَلشُّمَالُ أَلْبَيْعُ رَخِصَ ذَهَبَ أَلسُّنِينَ أَصْبَحَ أَلرَّحْمَةُ أَلْيَمِينُ أَلْمَرَضُ إِسْتَطَاعَ أَخَذَ أَلْوَلَدُ ضَاقَ

الشَّرَاءُ ≠ أَلْبَيْعُ أَعْطَى ≠ أَخَذَ غَلَا ≠ رَخِصَ أَلشُّمَالُ ≠ أَلْيَمِينُ

أَتَّسَعَ ≠ ضَاقَ إِسْتَطَاعَ = قَدَرَ أَصْبَحَ = صَارَ رَاحَ = ذَهَبَ

أَلْأَعْوَامُ = أَلسُّنِينَ أَلرَّوْحُ أَلرَّحْمَةُ أَلدَّاءُ = أَلْمَرَضُ أَلصَّبِيُّ = أَلْوَلَدُ

أ. تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ.

لَمْ يَنْفَتِحْ: گشوده نشد	۷. انْفَتَحَ: گشوده شد	رَجَاءً، اِفْتَرَحْنَ: لطفا پیشنهاد دهید	۱. تَفْتَرِحْنَ: پیشنهاد می دهید
لا نَتَّظَاهِرُ: وانمود نکردیم	۸. تَظَاهَرَ: وانمود کرد	لا تَبْتَعِدُ: دور نمیشوی	۲. تَبْتَعِدُ: دور می شوی
سَتَتَوَكَّلُ: توکل خواهیم کرد	۹. تَوَكَّلَ: توکل کرد	أَسْرَعُ: بشتاب	۳. تُسْرِعُ: می شتابی
عَلَّمَنِي: به من آموزش بده	۱۰. عَلَّمَ: آموزش بده	أَعْتَذِرُ: پوزش میخوامم	۴. يَعْتَذِرُ: پوزش می خواهد
لَنْ يَرْجِعَ: بر نخواهد گشت	۱۱. يَرْجِعُ: بر می گردد	لا يُقَاتِلُ: نجنگ	۵. قَاتِلُ: جنگید
لَيَنْجَحَ: باید موفق بشود	۱۲. يَنْجَحُ: موفق می شود	ما اسْتَهْلَكْنَا: مصرف نکردیم	۶. اسْتَهْلَكُ: مصرف کرد

ب. تَرْجِمِ الْأَسْمَاءَ.

الْإِحْتِفَالَاتُ: جشن ها	۷. اِحْتَفَلَ: جشن گرفت	الْأَكَابِرُ: بزرگان	۱. كَبِرَ: بزرگ شد
الْمُسْتَمْعِينَ: شنونده ها	۸. اسْتَمَعَ: گوش فرا داد	النَّادِمُونَ: پشیمان ها	۲. نَدِمَ: پشیمان شد
الْغَفَّارُ: بسیار آمرزنده	۹. غَفَرَ: آمرزید	الْمَعْمَلُ: محل کار	۳. عَمِلَ: کار کرد
الْمَلَاعِبُ: زمینهای بازی	۱۰. لَعِبَ: بازی کرد	الْمَنْصُورَاتُ: یاری شده ها	۴. نَصَرَ: یاری کرد
الصُّغْرَى: کوچکتر	۱۱. صَغَرَ: کوچک شد	الْمُشَجِّعَةُ: تشویق کننده	۵. شَجَّعَ: تشویق کرد
التَّدْرِيسُ: درس دادن	۱۲. دَرَسَ: درس داد	الْمُعَيَّنُ: مشخص شده	۶. عَيَّنَ: مشخص کرد

الْتَمَرِينُ السَّادِسُ: عَيْنُ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ.

١- مُدَارَاةُ النَّاسِ نِصْفُ الْإِيمَانِ.

مداراه: مبتدأ و مرفوع الناس: مضاف اليه و مجرور

نصف: خبر و مرفوع الايمان: مضاف اليه و مجرور

٢- عَدُوٌّ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ صَدِيقٍ جَاهِلٍ.

عدو: مبتدأ و مرفوع عاقل: صفت و مرفوع خير: خبر و مرفوع

صديق: مجرور به حرف جر جاهل: صفت و مجرور

٣- يَا حَبِيبِي، لَا تَقُلْ كَلِمًا إِلَّا الْحَقَّ أَبَدًا.

كلام: مفعول و منصوب - مستثنى منه

الحق: مستثنى و منصوب

٤- الْعِلْمُ فِي الصُّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي الْحَجَرِ.

العلم: مبتدأ و مرفوع الحجر: مجرور به حرف جر

النقش: مجرور به حرف جر

٥- أَضَعَفُ النَّاسِ مَنْ ضَعَفَ عَنِ كِتْمَانِ سِرِّهِ.

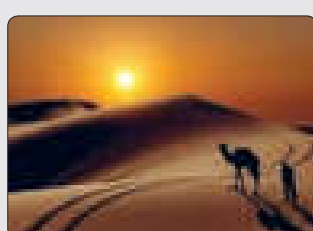
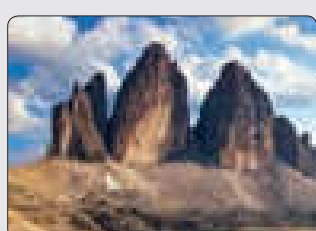
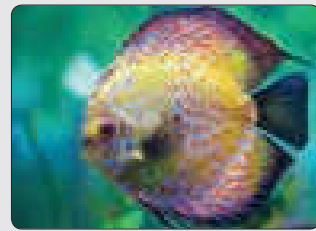
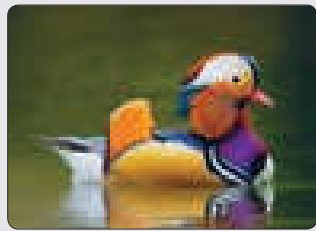
اضعف: مبتدأ و مرفوع الناس: مضاف اليه و مجرور

كتمان: مجرور به حرف جر سر: مضاف اليه و مجرور

عربی دوازدهم

الدرس الرابع

﴿هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ...﴾

لقمان: ١١

این آفرینش خداست. پس به من نشان دهید کسانی که غیر از اویند،

چه آفریده‌اند؟

تهیه و تدوین
مهندس حسین خلیلی

حَوْلَ النَّصِّ

أ. عَيَّنِ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَأَ حَسَبَ نَصِّ الدَّرْسِ.

- ✓ x
- 1- الرِّوَابِطُ الْمُتَدَاخِلَةُ بَيْنَ الْكَائِنَاتِ الْحَيَّةِ وَ بَيْتِهَا تُؤَدِّي إِلَى اخْتِلَالِ التَّوَاظُنِ فِي الطَّبِيعَةِ. ✓
 - 2- كَانَ الْفَلَّاحُ يَمْلِكُ مَزْرَعَةً فِي شَمَالِ إِيرَانَ يَزْرَعُ فِيهَا الرُّزَّ. ✗
 - 3- ظَنَّ الْمُزَارِعُ أَنَّ الْبُومَاتِ هِيَ الَّتِي تَأْكُلُ أَفْرَاخَ الطُّيُورِ. ✗
 - 4- أَلْزَارِعُ لَمْ يَسْمَحْ لِلتَّعَالِبِ بِالذُّخُولِ إِلَى مَزْرَعَتِهِ. ✗
 - 5- كَانَ الْمُزَارِعُ يُرَبِّي الطُّيُورَ وَ الْبُومَاتِ فِي مَزْرَعَتِهِ. ✗
 - 6- فِي النِّهَايَةِ حَافِظَ الْمُزَارِعُ عَلَى الطُّيُورِ وَ أَفْرَاخِهَا. ✓
 - 7- تُعَدُّ النُّفَايَاتُ الصَّنَاعِيَّةُ تَهْدِيدًا لِنِظَامِ الطَّبِيعَةِ. ✓

ب. اِنْتِخِبِ الْكَلِمَةَ الصَّحِيحَةَ لِلْفَرَاغِ.

- 1- بَعْدَ (سِنِينَ □) شُهُورٍ (✓) شَاهَدَ الْمُزَارِعُ أَنَّ الْخَضْرَاوَاتِ بِالْمَزْرَعَةِ تَتَعَرَّضُ لِلْأَكْلِ وَ التَّلْفِ.
- 2- كَانَتْ مَجْمُوعَةٌ كَبِيرَةٌ مِنْ (التَّعَالِبِ □) (الْفِرَّانِ ✓) تَهْجُمُ عَلَى الْخَضْرَاوَاتِ وَ تَأْكُلُهَا.
- 3- عَيْشُ الْحَيَوَانَاتِ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ يُحَقِّقُ إِيجَادَ (النُّفَايَةِ □) (التَّوَاظُنِ ✓) فِي الطَّبِيعَةِ.
- 4- أَيُّ حَلَلٍ فِي نِظَامِ الطَّبِيعَةِ يُؤَدِّي إِلَى تَخْرِيْبِهَا وَ (مَوْتِ ✓) (حَيَاةِ □) مَنْ فِيهَا.
- 5- إِيجَادُ النُّفَايَاتِ الصَّنَاعِيَّةِ وَ الْمَنْزِلِيَّةِ (يُهْدَدُ ✓) (لَا يُهْدَدُ □) نِظَامَ الطَّبِيعَةِ.
- 6- تَدَخُّلُ الْإِنْسَانِ فِي أُمُورِ الطَّبِيعَةِ يُؤَدِّي إِلَى (تَنْظِيمِ □) (اِخْتِلَالِ ✓) تَوَاظُنِهَا.
- 7- هَدَّدَ الْمُزَارِعُ الطَّبِيعَةَ فِي مَزْرَعَتِهِ بِـ (حِفْظِ □) (قَتْلِ ✓) بُومَاتِهَا.

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

إِخْتَبِرْ نَفْسَكَ. اِنْتخِبِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ، ثُمَّ عَيِّنِ الْمَفْعُولَ الْمُطْلَقَ، وَ اذْكُرْ نَوْعَهُ.

۱- ﴿فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا﴾ الْمَعَارِجُ: ٥

الف. قطعاً شکیبایی کن. ب. به زیبایی صبر کن.

۲- ﴿... اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا﴾ الْأَحْزَابُ: ٤١

الف. خدا را همیشه یاد کنید. ب. خدا را بسیار یاد کنید.

۳- ﴿... كَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا﴾ النَّسَاءُ: ١٦٤

الف. خدا با موسی قطعاً سخن گفت. ب. خدا با موسی سخنی گفت.

۴- ﴿... وَ نُزِّلَ الْمَلَائِكَةُ تَنْزِيلًا﴾ الْفُرْقَانُ: ٢٥

الف. و مانند ملائک فرود آمدند. ب. و فرشتگان قطعاً فرود آورده شدند.

التَّمارِين

التَّمْرِينُ الْأَوَّلُ: عَيِّنْ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً لِلتَّوْضِيحَاتِ التَّالِيَةِ مِنْ مُعْجَمِ الدَّرْسِ.

- ١- أنواعٌ مِنَ النَّبَاتِ الَّتِي يَتَغَذَّى الْإِنْسَانُ بِهَا.
- ٢- أَرْضٌ وَاسِعَةٌ خَضْرَاءُ تُزْرَعُ فِيهَا أَنْوَاعُ الْمَحَاصِيلِ.
- ٣- عَالِمٌ مُتَخَصِّصٌ بِأُمُورِ مِهْنَةٍ أَوْ عَمَلٍ أَوْ بَرْنَامَجٍ.
- ٤- مَوَادٌّ كِيمَاوِيَّةٌ وَطَبِيعِيَّةٌ لِتَقْوِيَةِ التُّرَابِ الضَّعِيفِ.
- ٥- حَيَوَانٌ صَغِيرٌ يَعِيشُ تَحْتَ الْأَرْضِ يَنْقُلُ دَاءَ الطَّاعُونِ؛ وَ الْقِطُّ مِنْ أَعْدَائِهِ.

الخضراوات

الحقل

الخبير

السماذ

الفأره

التَّمْرِينُ الثَّانِي: اقْرَأ النَّصَّ التَّالِيَّ؛ ثُمَّ عَيِّنْ تَرْجَمَةَ الْكَلِمَاتِ الْحَمْرَاءِ، وَ اكْتُبِ الْمَطْلُوبَ مِنْكَ.

الْكِتَابُ الْخَامِسُ وَ الْأَرْبَعُونَ مِنْ نَهْجِ الْبَلَاغَةِ

إِلَى عُثْمَانَ بْنِ حُنَيْفٍ عَامِلِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَى الْبَصْرَةِ
 أَمَا بَعْدُ، يَا ابْنَ حُنَيْفٍ فَقَدْ بَلَغَنِي أَنَّ رَجُلًا مِنْ فِتْيَةِ أَهْلِ الْبَصْرَةِ دَعَاكَ إِلَى مَأْدُبَةٍ^٢
 فَاسْرَعْتَ إِلَيْهَا؛ ... وَ مَا ظَنَنْتُ أَنَّكَ تُجِيبُ إِلَى طَعَامِ قَوْمٍ عَائِلُهُمْ^٣ مَجْفُوءٌ^٤ وَ
 غَنِيٌّهُمْ مَدْعُوءٌ^٥.

... أَلَا وَ إِنَّ لِكُلِّ مَأْمُومٍ^٦ إِمَامًا يَقْتَدِي^٧ بِهِ وَ يَسْتَضِيءُ^٨ بِنُورِ عِلْمِهِ.
 أَلَا وَ إِنَّ إِمَامَكُمْ قَدْ اكْتَفَى^٩ مِنْ دُنْيَاهُ بِطَمْرِيهِ^{١٠} وَ مِنْ طُعْمِهِ^{١١} بِقُرْصِيهِ^{١٢}.
 أَلَا وَ إِنَّكُمْ لَا تَقْدِرُونَ عَلَى ذَلِكَ وَ لَكِنِ أَعْيُنُونِي^{١٣} بِوَرَعٍ وَ اجْتِهَادٍ وَ عَقَّةٍ وَ سَدَادٍ^{١٤}.

١- الْفِتْيَةُ: الشَّبَابُ «مُفْرَدُهُ: الْفَتَى» ٢- الْمَأْدُبَةُ: مَائِدَةُ الضِّيَافَةِ ٣- الْعَائِلُ: الْفَقِيرُ ٤- الْمَجْفُوءُ: الْمَطْرُودُ

٥- الْمَدْعُوءُ: الَّذِي قَدْ دَعَوْنَاهُ ٦- الْمَأْمُومُ: التَّابِعُ، الَّذِي خَلَفَ الْإِمَامَ ٧- يَقْتَدِي: تَبِعَ ٨- يَسْتَضِيءُ: تَبِعَ

٩- اسْتَضَاءَ: طَلَبَ الضُّوءَ ١٠- الْطَمْرُ: اللَّبَاسُ الْعَتِيقُ «جَمْعُهُ: الْأَطْمَارُ» ١١- الطُّعْمُ: الطَّعَامُ

١٢- الْفُرْصُ: فَطْعَةٌ مِنَ الْخُبْزِ وَ نَحْوِهِ دَائِرِي الشَّكْلِ ١٣- أَعْيُنُونِي: أَنْصُرُونِي ١٤- السَّدَادُ: الصَّوَابُ (دَرَسْتِي)

نامهٔ چهل و پنجم نهج البلاغه به عثمان بن حنیف استاندار امیر المؤمنین علی علیه السلام در بصره
 اما پس [از یاد خدا و پیامبر] ای پسر حنیف، به من [خبر] رسید که مردی از مردان^۱ بصره، تو را به
 سفرهٔ مهمانی^۲ خویش فرا خواند و تو به سرعت به سوی آن شتافتی.

گمان نمی‌کردم مهمانیِ مردمی را بپذیری که تهیدستان^۳ رانده و ثروتمندشان دعوت شده است.
 آگاه باشید که هر رهروی^۴ پیشوایی دارد که از او پیروی می‌کند و از نور دانشش روشنی می‌جوید.
 آگاه باشید امامتان از دنیایش به دو جامهٔ کهنه^۵ و از خوراکش^۶ به دو قرص نان بسنده کرده است.
 آگاه باشید که قطعاً شما نمی‌توانید چنین کنید؛ ولی با پارسایی و تلاش و پاکدامنی و درستی^۷، مرا یاری دهید.

۱- عَيْنٌ نونَ الْوِقَايَةِ فِي النَّصِّ: بَلَّغْنِي أَعْيُونِي

۲- أَعْرَبِ الْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ:

مجرور به

أَمَّا بَعْدُ، يَا ابْنَ حَنِيفٍ، فَقَدْ بَلَّغْنِي أَنَّ رَجُلًا مِنْ فَتِيَّةِ أَهْلِ الْبَصْرَةِ دَعَاكَ إِلَى مَادُبَةٍ

فَأَسْرَعْتَ إِلَيْهَا. مضاف اليه و مضاف اليه و اسم آن و مجرور به
 مجرور منصوب حرف جر مجرور حرف جر

۳- عَيْنٌ مِنَ النَّصِّ كَلِمَةٌ عَلَى وَزْنِ «أَفْعَلْتَ» وَ الْأُخْرَى عَلَى وَزْنِ «افْتِعَالٌ اسْرَعْتَ» - اجتهاد

۴- عَيْنٌ نَوْعِ فِعْلٍ «لَا تَقْدِرُونَ» وَ صِيغَتُهُ: فِعْلٌ مُضَارِعٌ مَنْفِي؛ جَمْعُ مَذْكَرٍ مُخَاطَبٍ

۱- «فَتِيَّةٌ» جمع «فَتَى» در اصل به معنای «جوانان» است. در این متن اشاره به یکی از مردان سرشناس سرمایه‌دار است.

التَّامِرِينَ الثَّلَاثُ: تَرْجِمِ الْكَلِمَاتِ الثَّلَاثِيَّةَ.

الْمَاضِي	الْمُضَارِعُ وَ الْمُسْتَقْبَلُ	الْأَمْرُ وَ النَّهْيُ	الْمَصْدَرُ	اسْمُ الْفَاعِلِ
قَدْ أَرْسَلَ:	سَوْفَ يُرْسَلُ:	أَرْسِلُوا:	الرِّسَالُ:	الرُّسُلُونَ:
فرستاده است	فرستاده خواهد شد	بفرستید	فرستادن	فرستندگان
انْتَبَهَ:	سَتَنْتَبِهُونَ:	انْتَبِهُوا:	الْإِنْتِبَاهُ:	الْمُنْتَبِهِينَ:
آگاه شد	آگاه خواهید شد	آگاه شوید	آگاه شدن	آگاه شونده گان
انْسَحَبْتُ:	لَا يَنْسَحِبُ:	لَا تَنْسَحِبْ:	الْإِنْسِحَابُ:	الْمُنْسَحِبِ:
عقب نشینی کردید	عقب نشینی نمیکنند	عقب نشینی نکن	عقب نشینی کردن	عقب نشینی کننده
مَا اسْتَرْجَعُ:	يَسْتَرْجِعُ:	لَا تَسْتَرْجِعِ:	الْإِسْتِرْجَاعُ:	الْمُسْتَرْجِعِ:
پس نگرفت	پس می گیرد	پس نگیر	پس گرفتن	پس گیرنده
مَا جَادَلَ:	لَمْ يُجَادَلْ:	لَا تُجَادِلُوا:	الْمُجَادَلَةُ:	الْمُجَادِلَانَ:
بحث نکرد	بحث نکرد	بحث نکنید	بحث کردن	دو بحث کننده
تَدَكَّرَ:	يَتَدَكَّرَانِ:	تَدَكَّرْ:	الْتَدَكُّرُ:	الْمُتَدَكِّرَاتُ:
به یاد آورد	به یاد می آورند	به یاد بیاور	به یاد آوردن	به یاد آورندگان
تَنَاصَرُوا:	تَتَنَاصَرُونَ:	رَجَاءُ تَنَاصَرُوا:	التَّنَاصُرُ:	الْمُتَنَاصِرِينَ:
همیاری کردند	همیاری میکنند	همیاری کنید	همیاری کردن	دو همیاری کننده
قَدْ سَجَّلَ:	تُسَجَّلِينَ:	سَجِّلْ:	الْتَسْجِيلُ:	الْمُسَجِّلَةُ:
ضبط کرده است	ضبط میکنی	ضبط کن	ضبط کردن	ضبط کننده

التَّامِرِينَ الرَّابِعُ: اُكْتُبِ الْعَمَلِيَّاتِ الْحِسَابِيَّةِ الثَّلَاثِيَّةَ كَالْمِثَالِ:

$$9 + 4 = 13$$

١- تِسْعَةٌ زَائِدٌ أَرْبَعَةٍ يُسَاوِي ثَلَاثَةَ عَشَرَ.

$$7 \times 5 = 35$$

٢- سَبْعَةٌ فِي خَمْسَةٍ يُسَاوِي خَمْسَةَ وَ ثَلَاثِينَ.

$$40 \div 4 = 10$$

٣- أَرْبَعُونَ تَقْسِيمٌ عَلَى أَرْبَعَةٍ يُسَاوِي عَشْرَةَ.

$$96 - 16 = 80$$

٤- سِتَّةٌ وَ تِسْعُونَ نَاقِصٌ سِتَّةَ عَشَرَ يُسَاوِي ثَمَانِينَ.

$$68 - 11 = 57$$

٥- ثَمَانِيَةٌ وَ سِتُّونَ نَاقِصٌ أَحَدَ عَشَرَ يُسَاوِي سَبْعَةَ وَ خَمْسِينَ.

$$21 + 62 = 83$$

٦- وَاحِدٌ وَ عِشْرُونَ زَائِدٌ اثْنَيْنِ وَ سِتِينَ يُسَاوِي ثَلَاثَةَ وَ ثَمَانِينَ.

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

الْتَمَرِينُ الْخَامِسُ: عَيَّنْ إِعْرَابَ الْكَلِمَاتِ الَّتِي أُشِيرَ إِلَيْهَا بِخَطِّ.

الْمُبْتَدَأُ، الْخَبَرُ، الْفَاعِلُ، الْمَفْعُولُ، الْمَفْعُولُ الْمَطْلُوقُ، نَائِبُ الْفَاعِلِ، الْمُضَافُ إِلَيْهِ، الْمَجْرُورُ بِحَرْفِ الْجَرِّ، الصِّفَةُ، إِسْمُ الْحُرُوفِ الْمَشَبَّهَةِ بِالْفِعْلِ وَ خَبْرُهُ، إِسْمٌ لَا نَافِيَةَ لِلْجِنْسِ وَ خَبْرُهُ، الْحَالُ، الْمُسْتَثْنَى

١- إِنَّ اللَّهَ غَافِرٌ ذُنُوبِ التَّائِبِينَ.
التائبين: مضاف اليه و مجرور

الله: اسم ان و منصوب غافر: خبر ان و مرفوع ذنوب: مضاف اليه و مجرور

٢- لَا شَيْءَ أَحَقُّ بِالسَّجْنِ مِنْ اللِّسَانِ.
اللسان: مجرور به حرف جر

شيء: اسم لا نافية جنس و منصوب أحق: خبر لا نافية جنس و مرفوع

٣- الْحَيَاةُ مُسْتَمِرَّةٌ سِوَاءَ صَحِيحَتِ أُمِّ بَكَيْتٍ.

الحياة: مبتدا و مرفوع مستمرة: خبر و مرفوع

٤- مَنْ لَمْ يُؤَدِّبْهُ الْوَالِدَانِ صَغِيرًا يُؤَدِّبُهُ الزَّمَنُ.

الوالدان: فاعل و مرفوع صغيرا: حال و منصوب الزمن: فاعل و مرفوع

٥- يَهْتَمُّ الْمَوْطِنُ الْفَهِيمُ بِنِظَافَةِ الْبَيْتَةِ اهْتِمَامًا بِالْغَا.
بالغا: صفت و منصوب

المواطن: فاعل و مرفوع البتته: مضاف اليه و مجرور اهتماما: مفعول مطلق نوعي و منصوب

٦- لَا يُتْرَكُ الصَّدِيقُ بِسَبَبِ زَلَّةٍ أَوْ عَيْبٍ فِيهِ؛ لِأَنَّهُ لَا يَوْجَدُ أَحَدًا كَامِلًا إِلَّا اللَّهُ. ← مستثنى و

منصوب

الصديق: نائب فاعل و مرفوع زله: مضاف اليه و مجرور كامل: صفت و مرفوع

٧- يَرَى الْمُتَشَائِمُ الصُّعُوبَةَ فِي كُلِّ فُرْصَةٍ؛ أَمَّا الْمُتَفَائِلُ^٣ فَيَرَى الْفُرْصَةَ فِي كُلِّ صُعُوبَةٍ.

المتشائم: فاعل و مرفوع الصعوبة: مفعول و منصوب

الفرصة: مفعول و منصوب

٣- الْمُتَفَائِلُ: خوش بين

٢- الْمُتَشَائِمُ: بدبين

١- السَّجْنُ: زندان

التَّمْرِينُ السَّادِسُ: أَكْمِلْ فَرَاقَاتِ التَّرْجَمَةِ؛ ثُمَّ أَعْرِبْ مَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ.

بَعْضُ الطُّيُورِ قَدْ تَلَجَّأَ إِلَى حَيْلٍ^٢ لِيَطْرُدَ مُفْتَرِسَهَا^٣ عَنْ عَشِّهَا، وَ مِنْ هَذِهِ الْحَيْلِ أَنَّ أَحَدَ
الطُّيُورِ حِينَ يَرَى حَيَوَانًا مُفْتَرِسًا قَرِيبًا مِنْ عَشِّهِ، يَتَّظَاهَرُ أَمَامَهُ بِأَنَّ جَنَاحَهُ مَكْسُورٌ^٤، فَيَتَّبِعُ^٥
الْحَيَوَانَ الْمُفْتَرِسُ هَذِهِ الْفَرِيسَةَ، وَ يَبْتَعِدُ عَنِ الْعُشِّ ابْتِعَادًا كَثِيرًا. وَ عِنْدَمَا يَتَأَكَّدُ^٦ الطَّائِرُ
مِنْ خِدَاعِ^٧ الْعَدُوِّ وَ ابْتِعَادِهِ مِنْ عَشِّهِ وَ انْقِاذِ حَيَاةِ فِرَاحِهِ مِنَ الْمَوْتِ يَطِيرُ بَغْتَةً طَيْرَانًا
سَرِيعًا.

گاهی برخی پرندگان برای **دور کردن** شکارچی شان از لانه شان به چاره اندیشی پناه
می برند (چاره جویی می کنند). از جمله این چاره اندیشی ها این است که هنگامی که یکی از
این پرنده ها جانوری درنده نزدیک لانه اش **می بیند** ، روبه رویش وانمود می کند
که **بالش** شکسته است، در نتیجه جانور درنده این شکار را تعقیب می کند و از
لانه، بسیار **دور می شود** و وقتی پرنده از نیرنگ زدن به دشمن و دور شدنش از لانه اش
و نجات دادن زندگی جوجه هایش مطمئن می شود، ناگهان **به سرعت پرواز میکند**

١- لَجَأَ: پناه بُرد ٢- الْحَيْلُ: چاره اندیشی ها «مفرد: الْحَيْلَةُ» ٣- الْمُفْتَرِسُ: درنده، جانور شکارچی درنده

٤- الْمَكْسُورُ: شکسته ٥- تَبِعَ: تعقیب کرد ٦- تَأَكَّدَ مِنْ: از ... مطمئن شد ٧- الْخِدَاعُ: نیرنگ

التَّمْرِينُ السَّابِعُ: عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ.

١- ﴿إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا﴾ الْفَتْحُ: ١

مفعول مطلق نوعي و منصوب صفت و منصوب

٢- ﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا﴾ الْإِنْسَانُ: ٣٣

مفعول و منصوب مفعول مطلق توكيدي و منصوب

٣- لَا فُقْرَ كَالْجَهْلِ وَلَا مِيرَاثَ كَالْأَدَبِ. الْإِمَامُ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ

اسم لا نفى جنس و منصوب خبر لا نفى جنس و محلا مرفوع

٤- يَنْقُضُ كُلُّ شَيْءٍ بِالْإِنْفَاقِ إِلَّا الْعِلْمَ؛ فَإِنَّهُ يَزِيدُ.

فاعل و مرفوع جار و مجرور مستثنى و منصوب

٥- يَعِيشُ الْبَخِيلُ فِي الدُّنْيَا عَيْشَ الْفُقَرَاءِ وَ يُحَاسِبُ فِي الْآخِرَةِ مُحَاسَبَةَ الْأَغْنِيَاءِ.

فاعل و مرفوع مفعول مضاف اليه مفعول مضاف اليه مفعول مطلق و مجرور مضاف اليه مطلق و مجرور نوعي

التَّمْرِينُ الثَّامِنُ: تَرَجِمِ النَّصَّ التَّالِيَّ؛ ثُمَّ أَجِبْ عَمَّا يَلِي.

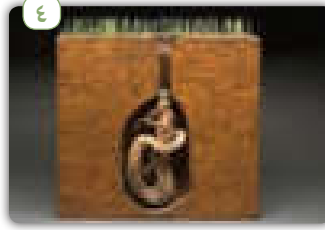
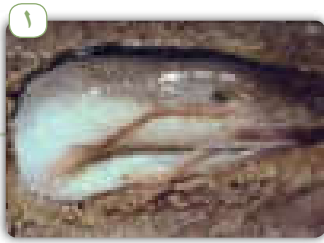
٣: جار و مجرور

١: مفعول مطلق

٢: مضاف اليه

السَّمَكُ الْمَدْفُونُ

يُوجَدُ نَوْعٌ مِنَ الْأَسْمَاكِ فِي إِفْرِيقِيَا يَسْتُرُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْجَفَافِ فِي غِلَافٍ مِنَ الْمَوَادِّ الْمُخَاطِيَّةِ الَّتِي تَخْرُجُ مِنْ فَمِهِ، وَيَدْفِنُ نَفْسَهُ تَحْتَ الطِّينِ، ثُمَّ يَنَامُ نَوْمًا عَمِيقًا أَكْثَرَ مِنْ سَنَةٍ، وَ لَا يَحْتَاجُ إِلَى الْمَاءِ وَ الطَّعَامِ وَ الْهَوَاءِ احْتِيَاجَ الْأَحْيَاءِ؛ وَ يَعِيشُ دَاخِلَ حُفْرَةٍ صَغِيرَةٍ فِي أَنْتِظَارِ نُزُولِ الْمَطْرِ، حَتَّى يَخْرُجَ مِنَ الْغِلَافِ خُرُوجًا عَجِيبًا. أَمَّا الصَّيَادُونَ الْإِفْرِيقِيُّونَ فَيَذْهَبُونَ إِلَى مَكَانٍ اخْتَفَأَتْ قَبْلَ نُزُولِ الْمَطْرِ وَ يَحْفِرُونَ التُّرَابَ الْجَافَ لِصَيْدِهِ.

١. أَيْنَ يُوْجَدُ هَذَا السَّمَكُ؟

يوجد هذا السمك في إفريقيا

٢. كَمْ مِدَّةَ يَنَامُ السَّمَكُ الْمَدْفُونُ؟

ينام أكثر من سنه

٣. فِيمَ يَسْتُرُ السَّمَكُ الْمَدْفُونُ نَفْسَهُ؟

في غلاف من المواد المخاطيه التي تخرج من فمه

٤. كَيْفَ يَصْنَعُ السَّمَكُ الْمَدْفُونُ الْمَوَادَّ الْمُخاطِيَّةَ؟

المواد المخاطيه تخرج من فمه

٥. مَا اسْمُ الْقَارَةِ الَّتِي تَعِيشُ فِيهَا السَّمَكُ الْمَدْفُونُ؟

إفريقيا

٦. مَنْ يَحْفِرُ التُّرَابَ الْجافَّ لِصَيْدِ السَّمَكِ الْمَدْفُونِ؟

الصيادون

٧. لِمَاذَا يَحْفِرُ الصَّيَادُونَ الْإفريقيُّونَ التُّرَابَ الْجافَّ حَسَبَ النَّصِّ؟

لصيد السمك المدفون

٨. مَتَى يَسْتُرُ السَّمَكُ الْمَدْفُونُ نَفْسَهُ فِي غِلافٍ مِنَ الْمَوَادِّ الْمُخاطِيَّةِ؟

حينما ينتظر نزول المطر

٩. اِبْحَثْ عَنِ مُتَضَادِّ «تَدْخُلُ وَفَوْقَ وَأَمَاتَ وَيَمُوتُ وَصُعُودٌ» وَ مُتَرادِفِ «غِذاءٌ وَيَرْوَحُ وَ عامٌ وَيَرْقُدُ». يرقد=ينام

تدخل # تخرج/فوق # تحت/أموات # أحياء/يموت # يعيش/صعود # نزول/غذاء=طعام/يروح=يخرج/عام=سنه/

١٠. اِبْحَثْ عَنِ «الْمَفْعُولِ الْمُطْلَقِ» وَ «الْمُضَافِ إِلَيْهِ» وَ «الصِّفَةِ» وَ «الْجَارِّ وَ الْمَجْرُورِ».

{ داخل متن مشخص شده اند }

١١. اِبْحَثْ عَنِ أَسْمَاءِ الْجَمْعِ السَّالِمِ وَ الْمَكْسَرِ وَ اِكْتُبْ نَوْعَهَا.

جمع مذكر سالم: اصيادون - افريقيون جمع مكسر: اسماك - المواد - الاحياء

١٢. اِكْتُبْ نَوْعَ فِعْلِ «يَسْتُرُ» وَ صِيغَتَهُ. أ هُوَ لِزِمِّ أَمِّ مُتَعَدِّ؟

فعل مضارع - مفرد مذكر غائب متعدى

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

عربی دوازدہم

الذِّرْسُ الْخَامِسُ

﴿رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ﴾

إبراهيم: ٤٠

پروردگارا، مرا و فرزندانم را برپادارنده نماز قرار بده؛

پروردگارا دعایم را بپذیر.

تہیہ و تدوین
مهندس حسین خلیلی

الْمُعْجَم

الْمُجِيب : پاسخ دهنده

أَنْزَر : روشن کن (أَنَارَ ، يُنِيرُ)

إِحْمِنِي : از من نگهداری کن

الْإِنْشِرَاح : شادمانی ، فراخی

(حَمَى - ، يَحْمِي / إِحْمٍ + نون

الْبَسَمَات : لبخندها

وقاية + ي)

«مفرد: الْبَسْمَة»

أَعْنِي : مرا یاری کن (أَعَانَ ، يُعِينُ

الْحَظُّ : بخت

/ أَعِنُ + نون وقاية + ي)

حَوْلَ النَّصِّ

عَيَّنِ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَأَ فِي مَا أَرَادَهُ الشَّاعِرُ.

- ۱- النَّجَاحُ فِي امْتِحَانَاتِ آخِرِ السَّنَةِ.
- ۲- السَّعَادَةُ وَ كَثْرَةُ الْبَرَكَاتِ.
- ۳- شِرَاءُ بَيْتٍ جَدِيدٍ وَ كَبِيرٍ.
- ۴- إِنْارَةُ الْقَلْبِ وَ الْعَقْلِ.
- ۵- الْإِعَانَةُ فِي الدُّرُوسِ.
- ۶- إِنْشِرَاحُ الصَّدْرِ.
- ۷- شِفَاءُ الْمَرَضِيِّ.
- ۸- كَثْرَةُ الْأَمْوَالِ.
- ۹- طَوْلُ الْعُمَرِ.

اخْتَبِرْ نَفْسَكَ. تَرَجِمِ الْجَمَلَ التَّالِيَةَ؛ ثُمَّ عَيِّنِ الْمُنَادِي.

۱- ﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ* لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ* وَلَا أَنْتُمْ مَا أَعْبُدُ﴾ الْكَافِرُونَ: ۱ إلى ۳
بگو ای کافران، نمی پرستم آنچه شما میپرستید و شما نمیپرستید آنچه من میپرستم

۲- ﴿رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ﴾ إبراهيم: ۴۰
پروردگارا من و فرزندانم را نمازگزار قرار بده و دعایم را قبول کن

۳- ﴿يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ﴾ الْإِنْفِطَار: ۶

ای انسان چه چیزی تو را نسبت به پروردگارت فریب داد

۴- ﴿رَبَّنَا إِنَّا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ...﴾ آلِ عِمْرَانَ: ۱۹۳

پروردگارا همانا ما شنیدیم ندا دهنده ای به ایمان فرا میخواند

۵- ﴿يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ...﴾ ص: ۳۶

ای داوود ما تو خلیفه ای بر روی زمین قرار دادیم

۶- اَللّٰهُمَّ، اِنِّيْ اَسْأَلُكَ بِاسْمِكَ، يَا اللّٰهُ، يَا رَحْمٰنُ... يَا خَيْرَ الْغَافِرِيْنَ...، يَا سَاتِرَ كُلِّ

مَعْيُوْبٍ...، يَا غَفَّارَ الذُّنُوْبِ...، يَا مَنْ سَتَرَ الْقَبِيْحَ...، يَا اَحْسَنَ الْخَالِقِيْنَ. مِنْ دُعَاةِ الْجَوْشَنِ الْكَبِيْرِ

خدایا، از تو میخواهم بخاطر اسمت، ای خدا، ای بخشاینده، ای بهترین
آمرزندگان، ای پوشاننده ی گناهان، ای آمرزنده گناهان، ای کسی که زشتی را
میپوشاند، ای بهترین آفرینندگان

۱- الذَّرِيَّةُ: فرزندان ، دودمان ۲- دُعَاءُ: دعایم (دُعَاءُ + ي) ۳- غَرَّبَ: فریب داد

تماس با مهندس خلیلی

+989109301019

التَّمارين

التَّمرينُ الأوَّلُ: اكتبْ كَلِمَةً مُنَاسِبَةً لِلتَّوضِيحَاتِ التَّالِيَةِ مِنْ مُعْجَمِ الدَّرْسِ.

المجيبُ	١- الَّذِي يَتَقَبَّلُ الدُّعَاءَ وَهُوَ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ الْحُسْنَى.
الانشرَاحُ	٢- الشُّعُورُ بِالْفَرَحِ وَ الشُّرُورُ كَثِيرًا.
البسماتُ	٣- ضِحْكٌ خَفِيفٌ بِلا صَوْتٍ.
أَنارَ	٤- جَعَلَ فِيهِ نُورًا.
أعانَ	٥- سَاعَدَ، وَ نَصَرَ.

التَّمرينُ الثَّانِي: اقرَأ النَّصَّ التَّالِيَّ، وَ عَيِّنْ تَرْجَمَةَ الْكَلِمَاتِ الْحَمْرَاءِ؛ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ.

الْكِتَابُ الْوَاحِدُ وَالثَّلَاثُونَ مِنْ نَهْجِ الْبَلَاغَةِ

مِنْ وَصِيَّةِ الْإِمَامِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِابْنِهِ الْإِمَامِ الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ

يَا بُنَيَّ، اجْعَلْ نَفْسَكَ ^١مِيزَانًا^١ فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ غَيْرِكَ؛ فَأَحِبُّ^٢ لِعَيْرِكَ مَا تُحِبُّ^٢ لِنَفْسِكَ؛ وَ اكْرَهُ^٣ لَهُ مَا تَكْرَهُ لَهَا؛ وَ لَا تَظْلِمْ كَمَا لَا تُحِبُّ أَنْ تُظْلَمَ^٤؛

نامه سی و یکم نهج البلاغه، از سفارش امام علی علیه السلام به پسرش امام حسن علیه السلام

پسرِ دلبندم، خودت را میان خویشان و دیگری [همچو] ترازویی قرار بده؛ پس آنچه را برای خودت دوست می‌داری برای غیر خودت [نیز] دوست بدار؛ و برایش ناپسند بدار آنچه را برای خودت ناپسند می‌داری؛ و ستم مکن، چنانکه دوست نداری به تو ستم شود؛

١- المیزان: آله يُعْرَفُ بِهَا وَزْنُ شَيْءٍ ٢- أَحَبُّ: فَعَلَ الْأَمْرَ مِنْ تُحِبُّ

وَأَحْسِنَ كَمَا تُحِبُّ أَنْ يُحْسَنَ إِلَيْكَ؛ وَ اسْتَفْبِحَ مِنْ نَفْسِكَ مَا تَسْتَفْبِحُهُ مِنْ غَيْرِكَ؛ ... وَلَا تَقُلْ مَا لَا تُحِبُّ أَنْ يُقَالَ لَكَ.

و نیکی کن، چنانکه دوست می‌داری به تو نیکی شود؛ و آنچه را برای غیر خودت زشت می‌داری برای خودت [هم] زشت بدار؛ ... و چیزی را که دوست نداری برای تو گفته شود [در حق دیگران] مگو.

- ۱- ما هُوَ الْمَحَلُّ الْإِعْرَابِيُّ لِـ «نَفْسٍ» فِي «نَفْسِكَ» وَ «نَفْسِكَ»؟ مفعول - مجرور به حرف جر
- ۲- ما هُوَ نَوْعُ فِعْلٍ «تَكَرَّهُ» وَ صِيغَتُهُ؟ مضارع - مفرد مذکر مخاطب
- ۳- أ كَلِمَةٌ «مِيزَانًا» مَعْرِفَةٌ أَمْ نَكِرَةٌ؟ نكرة
- ۴- أ لِإِزْمٍ فِعْلٌ «لَا تَقُلْ» أَمْ مُتَعَدٌّ؟ متعدی
- ۵- مِنْ أَيِّ بَابٍ فِعْلٌ «أَحْسِنَ»؟ افعال
- ۶- أَذْكَرُ فِعْلَيْنِ لِلْأَمْرِ: اجْعَلْ اِكْرَه

الْتَّمِرِينَ الثَّلَاثُ: لِلتَّرْجَمَةِ.

- ۱- هُوَ قَدْ رَجَعَ: او برگشته است ۲- هُوَ قَدْ يَرْجِعُ: او گاهی برمیگردد
- ۳- هُوَ لَا يَرْجِعُ: او برنمیگردد ۴- هُوَ كَانَ قَدْ رَجَعَ: او برگشته بود
- ۵- هُوَ يُرِيدُ أَنْ يَرْجِعَ: او میخواهد باز گردد ۶- رَجَاءٌ؛ اِرْجِعْ: لطفا بازگرد
- ۷- مِنْ فَضْلِكَ؛ لَا تَرْجِعْ: لطفا بازنگرد ۸- هُوَ سَيَرْجِعُ: او باز خواهد گشت
- ۹- هُوَ سَوْفَ يَرْجِعُ؛ او باز خواهد گشت ۱۰- هُوَ لَنْ يَرْجِعَ: او باز نخواهد گشت
- ۱۱- هُوَ لَمْ يَرْجِعْ: او باز نگشت ۱۲- هُوَ مَا رَجَعَ: او باز نگشت
- ۱۳- إِنْ تَرْجِعْ أَرْجِعْ: اگر برگردد، برمیگردد ۱۴- هُوَ كَانَ يَرْجِعُ: او برمیگشت

۱- اسْتَفْبِحَ: وَجَدَ قَبِيحًا ۲- يُقَالَ: گفته می‌شود

عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي «التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ» وَ «الإعرابِ» لِمَا أُشِيرَ إِلَيْهِ بِخَطِّ.
 {الرَّجُلُ الْعَلَامَةُ تَحَدَّثَ مَعَ جَمِيعِ الطُّلَابِ فِي الْمَدْرَسَةِ.
 {تَذَهَبُ الْمُعَلِّمَةُ إِلَى الْمَكْتَبَةِ.

أ. إِسْمٌ، مُفْرَدٌ، مُدَكَّرٌ، مُعَرَّفٌ بِأَلٍ	مُبْتَدَأٌ وَ مَرْفُوعٌ	الرجل	١-
ب. مَصْدَرٌ، مُدَكَّرٌ، مَعْرِفَةٌ، مَبْنِيٌّ	فَاعِلٌ وَ مَرْفُوعٌ		
أ. إِسْمٌ فَاعِلٌ، مُؤَنَّثٌ، مُعَرَّفٌ بِالْعَلَمِيَّةِ، مُعْرَبٌ	مُضَافٌ إِلَيْهِ وَ مَجْرُورٌ	العلامة	٢-
ب. إِسْمٌ مُبَالَغَةٌ، مُفْرَدٌ، مُعَرَّفٌ بِأَلٍ، مُعْرَبٌ	صِفَةٌ وَ مَرْفُوعَةٌ بِالتَّبَعِيَّةِ لِمَوْصُوفِهَا		
أ. فِعْلٌ مُضَارِعٌ، مُفْرَدٌ مُؤَنَّثٌ غَائِبٌ، ثَلَاثِيٌّ مَزِيدٌ مِنْ بَابِ تَفْعِيلٍ، مُتَعَدِّ، مُعْرَبٌ	مَفْعُولٌ وَ مَنْصُوبٌ	تحدَّث	٣-
ب. فِعْلٌ مَاضٍ، مُفْرَدٌ مُدَكَّرٌ غَائِبٌ، ثَلَاثِيٌّ مَزِيدٌ مِنْ بَابِ تَفْعُلٍ، مَعْلُومٌ، لَازِمٌ	خَبَرٌ ^١		
أ. إِسْمٌ مَفْعُولٌ، مُعَرَّفٌ بِأَلٍ، جَمْعٌ مُدَكَّرٌ سَالِمٌ، مَبْنِيٌّ	مَجْرُورٌ بِحَرْفِ جَرٍّ	الطلاب	٤-
ب. إِسْمٌ فَاعِلٌ، جَمْعٌ تَكْسِيرٍ وَ مُفْرَدٌ «الطَّالِبِ»، مُعْرَبٌ	مُضَافٌ إِلَيْهِ وَ مَجْرُورٌ		
أ. إِسْمٌ مَكَانٍ، مُفْرَدٌ، مُؤَنَّثٌ، مَعْرِفَةٌ، مُعْرَبٌ	مَجْرُورٌ بِحَرْفِ جَرٍّ (فِي الْمَدْرَسَةِ: جَارٌ وَ مَجْرُورٌ)	المدرسه	٥-
ب. إِسْمٌ تَفْضِيلٍ، مُفْرَدٌ، مُعَرَّفٌ بِأَلٍ، مَبْنِيٌّ	صِفَةٌ وَ مَجْرُورَةٌ بِالتَّبَعِيَّةِ لِمَوْصُوفِهَا		
أ. فِعْلٌ مُضَارِعٌ، مُفْرَدٌ مُؤَنَّثٌ غَائِبٌ، ثَلَاثِيٌّ مُجَرَّدٌ، مَعْلُومٌ، مُعْرَبٌ، لَازِمٌ		تذهب	٦-
ب. فِعْلٌ مَجْهُولٌ، مُفْرَدٌ مُدَكَّرٌ مُخَاطَبٌ، ثَلَاثِيٌّ مَزِيدٌ مِنْ بَابِ تَفَاعُلٍ، مَبْنِيٌّ			
أ. إِسْمٌ مَفْعُولٌ، مُعَرَّفٌ بِالْعَلَمِيَّةِ، مَبْنِيٌّ	مَفْعُولٌ وَ مَنْصُوبٌ وَ الْجُمْلَةُ اسْمِيَّةٌ.	المعلمة	٧-
ب. إِسْمٌ فَاعِلٌ، مُفْرَدٌ، مُؤَنَّثٌ، مُعَرَّفٌ بِأَلٍ، مُعْرَبٌ	فَاعِلٌ وَ مَرْفُوعٌ وَ الْجُمْلَةُ فِعْلِيَّةٌ.		
أ. إِسْمٌ مَكَانٍ، مُفْرَدٌ، مُؤَنَّثٌ، مُعَرَّفٌ بِأَلٍ	مَجْرُورٌ بِحَرْفِ جَرٍّ (إِلَى الْمَكْتَبَةِ: جَارٌ وَ مَجْرُورٌ)	المكتبة	٨-
ب. إِسْمٌ تَفْضِيلٍ، مُفْرَدٌ، مَعْرِفَةٌ، مُعْرَبٌ	مُضَافٌ إِلَيْهِ وَ مَجْرُورٌ		

١-ذكر اعراب خبر، وقتى به صورت فعل است، از اهداف كتاب نيست.

التمرين الخامس: ضَعْ خَطًّا تَحْتَ الْمُفْرَدِ مَعَ جَمْعِهِ.

- ١- أَعْجُوبَةٌ ، ~~عَجَائِبُ~~
٢- عَاصِمَةٌ ، عَوَاصِمُ
٣- شَجَرَةٌ ، شَجَرَاتُ
٤- ظَاهِرَةٌ ، ~~مُظَاهِرُ~~ (ظواهر)
٥- قَرِيصَةٌ ، فَرَائِسُ
٦- صَفْحَةٌ ، ~~صُخُفٌ~~ (صفحات)
٧- بَرْنَامَجٌ ، بَرَامِجُ
٨- حَفْلَةٌ ، ~~مُحَافِلُ~~ (حفلات)
٩- خَبِيرٌ ، خُبْرَاءُ
١٠- عَجُوزٌ ، عَجَائِزُ
١١- تِمْتَالٌ ، ~~أَمْتَالُ~~ (تماثيل)
١٢- مِيزَانٌ ، ~~أَوْزَانُ~~ (موازين)
١٣- لِبَاسٌ ، أَلْبِسَةٌ
١٤- عَظْمٌ ، عِظَامُ
١٥- طَرِيقٌ ، طُرُقٌ
١٦- قَنَاةٌ ، قَنَوَاتُ
١٧- دُعَاءٌ ، أَدْعِيَةٌ
١٨- قَدَمٌ ، أَقْدَامُ
١٩- شَهْرٌ ، شُهُورٌ
٢٠- أَكْبَرٌ ، ~~كِبَارٌ~~ (أكابر)
٢١- فَمٌ ، أَفْوَاهُ
٢٢- طَعَامٌ ، ~~مَطَاعِمُ~~ (أطعمه)
٢٣- عِلْمٌ ، ~~أَعْمَالُ~~ (علوم)
٢٤- حَيٌّ ، ~~حَيَاتٌ~~ (أحيا)

عَيْنِ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلِكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ. التَّمْرِينُ السَّادِسُ:

١- ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ...﴾ الْبَقَرَةُ: ٢١

گروه منادایی مفعول

٢- ﴿يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ﴾ الْحَجَر: ٣٢

منادا

٣- ﴿يَا عِبَادِي الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ...﴾ الْعَنْكَبُوت: ٥٦

منادا خبر إن

٤- قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَا عَلِيُّ، سَيِّدُ الْكَلَامِ الْقُرْآنِ.

فاعل منادا مبتدا مضاف اليه خبر

٥- يَا مَنْ بَدَنِيَاهُ اشْتَعَلَ قَدْ غَرَّهُ طَوْلُ الْأَمَلِ

الْمَوْتُ يَأْتِي بَغْتَةً وَالْقَبْرُ صُنْدُوقُ الْعَمَلِ

مبتدا

خبر

٦- السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؛ يَا نَبِيَّ الرَّحْمَةِ.

مبتدا منادا منادا مضاف اليه

١- الْأَمَلُ: آرزو «جمع: الآمال»

اجازه نخواهد داد	باید اجازه دهد	۱- يَسْمَحُ: اجازه می دهد
لَنْ يَسْمَحَ:	لَيَسْمَحَ:	۲- تَكْتُمُ: پنهان می کنی
پنهان مکن	پنهان کن	۳- يُقَلِّدُ: تقلید می کند
لا تَكْتُمُ:	لا تَكْتُمُ:	۴- رَفَعَ: برداشت
تقلید شونده	تقلید کننده	۵- سَاعَدَ: کمک کرد
أَلْمُقَلِّدُ:	أَلْمُقَلِّدُ:	۶- يَصْنَعُ: می سازد
برداشت	بر نداشت	۷- دَرَسَ: درس داد
مَا رَفَعَ:	مَا رَفَعَ:	۸- كَتَبَ: نوشت
برداشت است	بر نداشت	۹- عَلِمَ: دانست
قَدْ رَفَعَ:	قَدْ رَفَعَ:	۱۰- صَبَرَ: صبر کرد
کمک کن	کمک میکند	۱۱- عَبَدَ: عبادت کرد
يُسَاعِدُ:	يُسَاعِدُ:	۱۲- الْأَصْغَرُ: کوچک تر
سَاعِدُ:	سَاعِدُ:	
لا يَصْنَعُ:	لا يَصْنَعُ:	
نمی سازد	نمی سازد	
لَمْ يَصْنَعُ:	لَمْ يَصْنَعُ:	
نساخت	نساخت	
يُدْرَسُ: درس میدهد	يُدْرَسُ: درس میدهد	
التَّدْرِيسُ: درس دادن	التَّدْرِيسُ: درس دادن	
أَلْكَاتِبُ: نویسنده	أَلْكَاتِبُ: نویسنده	
المَكْتُوبُ: نوشته	المَكْتُوبُ: نوشته	
أَلْعَلَمُ: داناتر	أَلْعَلَمُ: داناتر	
أَلْعَلَامَةُ: بسیار دانا	أَلْعَلَامَةُ: بسیار دانا	
أَلصَّابِرُ: صبر کننده	أَلصَّابِرُ: صبر کننده	
أَلصَّبَارُ: بسیار صبر کننده	أَلصَّبَارُ: بسیار صبر کننده	
أَلْمَعْبُدُ: عبادتگاه ها	أَلْمَعْبُدُ: عبادتگاه ها	
أَلْمَعْبُودُ: عبادت شونده	أَلْمَعْبُودُ: عبادت شونده	
أَلصُّغْرَى: کوچکتر	أَلصُّغْرَى: کوچکتر	
أَلْأَصَاغِرُ: کوچکترها (جوانترها)	أَلْأَصَاغِرُ: کوچکترها (جوانترها)	

